

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği  
Bölümünde Öğrenim Gören  
Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı  
Düşünme Eğilimleri ile Öğretmen  
Öz-Yeterlikleri Arasındaki İlişki

Ozan ÇİÇEK • Prof. Dr. Taner BOZKUŞ



Beden Eğitimi ve Spor  
Öğretmenliği Bölümünde  
Öğrenim Gören Öğretmen  
Adaylarının Yansıtıcı Düşünme  
Eğilimleri ile Öğretmen  
Öz-Yeterlikleri Arasındaki İlişki

Ozan ÇİÇEK

Prof. Dr. Taner BOZKUŞ



Published by

**Özgür Yayın-Dağıtım Co. Ltd.**

Certificate Number: 45503

📍 15 Temmuz Mah. 148136. Sk. No: 9 Şehitkamil/Gaziantep

☎ +90.850 260 09 97

📞 +90.532 289 82 15

🌐 www.ozgur yayinlari.com

✉ info@ozgur yayinlari.com

---

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri ile Öğretmen Öz-Yeterlikleri Arasındaki İlişki  
*The Relationship between Reflective Thinking Tendencies and Teacher Self-Efficacy of Prospective Teachers Who Study at the Department of Physical Education and Sports Teaching*  
Ozan ÇİÇEK / Prof. Dr. Taner BOZKUŞ

---

Language: Turkish

Publication Date: 2023

Cover design by Mehmet Çakır

Cover design and image licensed under CC BY-NC 4.0

Print and digital versions typeset by Çizgi Medya Co. Ltd.

**E-ISBN (PDF): 978-975-447-818-1**

**DOI:** <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub343>



This work is licensed under the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>  
This license allows for copying any part of the work for personal use, not commercial use, providing author attribution is clearly stated.

Suggested citation:

Çiçek, O., Bozkuş, T. (2023). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri ile Öğretmen Öz-Yeterlikleri Arasındaki İlişki*. Özgür Publications. DOI: <https://doi.org/10.58830/ozgur.pub343>. License: CC-BY-NC 4.0

Bu kitap, danışmanlığını Prof. Dr. Taner BOZKUŞ'un yürüttüğü, Ozan ÇİÇEK'in yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

---

*The full text of this book has been peer-reviewed to ensure high academic standards. For full review policies, see <https://www.ozgur yayinlari.com/>*

---



# İçindekiler

1	Giriş	1
	Problem	1
	Araştırmanın Amacı	3
	Araştırmanın Önemi	4
	Sayıtlar	4
	Sınırlılıklar	5
	Tanımlar	5
2	Literatürle İlgili Çalışmalar	7
	Yansıtıcı düşünme nedir?	7
	Yansıtıcı düşünme türleri	9
	Öğretmende ve eğitiminde yansıtıcı düşünme	11
	Öz yeterlik ve özellikleri	13
	Öğretmen öz yeterliği	15
	İlgili Araştırmalar	20
3	Yöntem	27
	Araştırmanın Modeli	27
	Katılımcılar	27
	Verilerin Toplanması	29
	Verilerin Analizi	29
4	Bulgular	31
	Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ne düzeydedir?	31
	Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları ne düzeydedir?	33

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?	35
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?	41
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?	43
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?	45
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?	46
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?	48
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?	50
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?	52
Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlikleri ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında ilişki var mıdır?	54
5 Tartışma, Sonuç ve Öneriler	59
Tartışma ve Sonuçlar	59
Öneriler	63
Kaynakça	65
Ekler	69

# Giriş

### 1.1. Problem

Gelişen teknolojiyi yakalayabilmek ve gelişmişlik düzeyine ulaşabilmek için öğrenciler üzerindeki en etkili unsur öğretmenlerdir. Öğrenciler çağın gerekliliklerini yakalayabilmek için öğretme ve öğrenme sürecini kullanmaktadırlar. Bu süreci öğretmenlerin desteği ile yürütebilirler.

Belirli standartlara ulaşabilmek için ise öğretmenlerin belirli niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Norton (1997)'a göre bu nitelikler; 1. Yaratıcı ve eleştirel düşünce sistemine hâkim olmak. 2. Öz eleştiriye açık bir birey olmak. 3. Olumlu yönde yapılan eleştirileri değerlendirmek ve bunları kullanmak. 4. Yansıtıcı öğretimin öğretmeni geliştirmek için bir yol olduğunu bilmek. 5. Öğrencilere sadece edinilmesi gereken bilgileri vermekle kalmamak, onların bilgileri ne düzeyde aldığını kontrol etmek (Erton, 2014). Bu özelliklerden yola çıkarak öğretmenlerin kendilerini geliştirebilmeleri için yansıtıcı düşünme eğilimlerini artırabilmelerinin gerekli olabileceği düşünülmektedir.

Yansıtıcı düşünme, insanın zihninde bir konuyu ele alarak onu ciddiyetle değerlendirme sürecini içeren bir düşünme biçimidir (Dewey, 1933, Akt. Tican, 2013).

Larrivee ve Cooper'ın (2006) ise şöyle belirtir, yansıtıcı düşünen öğretmenler sınıfta oluşan etkileşimin farkına vararak sınıfta fazlasıyla zaman geçirirler ve sonuçların üzerinde ciddiyetle düşünürler. Yansıtıcı düşünmeyen öğretmenler ortaya çıkan ikilemleri kavramada genelde başarılı olamazlar ve sonuç olarak mesleklerinin gereklerini yerine getiremezler (Tican, 2013).

Yansıtıcı düşüncenin yalnız olmadığını beraberinde pek çok etmenin de olduğunu düşünülmektedir. Bu durumda denilebilir ki yansıtıcı düşünme kendi kendine oluşan bir süreç değildir. Yansıtıcı düşüncede bilinç bir soruna odaklanarak aktif bir döneme girer. Bu yönüyle yansıtıcı düşünme gündelik hareketlerden ayrılmaktadır (Alp ve Taşkın, 2008, Akt. Gedik & diğerleri, 2014). Alan yazına bakıldığında Öztürk (2003, Akt. Gedik & diğerleri, 2014), problemin saptanması ve farklı açılardan probleme bakılması esnasında geçen süreç olarak, Ünver (2003) ise bireyin sorunları çözmeye yönelik düşünme esnasında geçen süre olarak tanımlar.

Yani bu bağlamda yansıtıcı düşünmenin gerçekleşmesi için çeşitli araçlara başvuruyoruz. Bu araçlardan bir kısmı; yansıtıcı yazma, yüksek sesle düşünme, grup tartışmaları vs. Heppner ise yansıtıcı düşünmeyi problem çözme, problemlerle baş edebilme kavramı ile anlamlandırır (Kızılkaya & Aşkar, 2009).

Öğretmenlerin, eğitim ortamlarında yansıtıcı düşünme eğilimlerini doğru bir şekilde kullanabilmeleri için öncelik olarak mesleğe yönelik öz-yeterliklerini de önemsemelerinin gerekli olabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda öğretmen öz-yeterliklerinin eğitim ortamlarında yansıtıcı düşünme eğilimleri üzerinde ne düzeyde etkili olabileceği araştırmaya değer olabileceği düşünülmektedir.

Birey davranışlarını olumlu yönde etkilediğini öne süren sosyal öğrenme kuramının öncülerinden Bandura öz-yeterliği bilişsel temellere dayandırarak açıklamaktadır. Bu bağlamda öz-yeterlik kişinin belirli bir durum veya problem söz konusu olduğunda bunların üstesinden gelebileceğine olan inancı olarak tanımlanmaktadır (1977, s. 191-192). Yeterlik inançları, öğretmen gelecek performansların yeterli olacağı beklentilerine katkıda bulunan öğretim performansının başarılı olduğunu kabul ederse yükselir. Diğer yandan, gelecekteki performansların başarısız olacağı beklentileriyle ilgili olarak öğretmen öğretim performansının başarısızlığını kabul ederse yeterlik inançları düşük olur. Bunun sonucunda ise öz-yeterlik algısı yüksek ve düşük olan öğretmenler arasında farklılıklar ortaya çıkabilir. Sınıf düzenini sağlama, öğrencilere dönütler verme ve dersi en yeni yöntemleri kullanarak işleme öğrencinin de motivasyon ve başarısını etkilemektedir. Bununla birlikte, belirli bir öğretim bağlamında öğrenci ihtiyaçlarına dayalı açıklamaları tasarlamak için gerekli olan karmaşık bir bilgi ya da beceriyle başa çıkabilme kabiliyetini muhakeme eden eğitimciler, daha güçlü öz-yeterlik inançları sonucu daha fazla çaba, süreklilik ve esneklik göstereceklerdir (Tschannen-Moran&Woolfolk Hoy, 2007, s. 945-946).

Öz-yeterlik algısı ve yansıtıcı düşünme eğilimi birlikte, onu model alan ve davranışlarını takip eden öğrencileri de etkilemektedir denilebilir. Sonuç olarak öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olması ile öz-yeterlik algılarının yüksek olması, istenilen hedefe daha kolay ulaşmaları ile değerlendirilebilir.

## 1.2. Araştırmanın Amacı

Yapılan araştırmada beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmıştır. Belirlenen amacın dışında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının demografik özelliklerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri ve beden eğitimi ve spor öğretmeni öz-yeterlikleri arasında anlamlı farklılık olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır.

### 1.2.1. Alt Amaçlar

1. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ne düzeydedir?
2. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları ne düzeydedir?
3. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?
4. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?
5. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?
6. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?
7. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?
8. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?



9. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?
10. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?
11. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlikleri ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında ilişki var mıdır?

### **1.3. Araştırmanın Önemi**

Öğrenme; sosyal çevre sürecinde meydana gelen deneyimler üzerinde düşünerek ve düşündüğü bilgiyi yeniden yapılandırarak oluşan bir süreçtir. Yansıtıcı düşünme öğrenme sürecinde önemli bir değere sahip olmasının yanında öğretmen eğitiminde de önemli olduğu söylenebilir.

Yansıtıcı düşünme bir problem çözme sürecidir. Bireyin sahip olduğu eğitim, kişisel değerler ve inanç faktörlerini kullanarak, öğretme ya da öğrenme yöntemi ve düzeyine ilişkin var olan durumları ortaya çıkarmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme sürecidir. Diğer taraftan öğretmenlerin yansıtıcı düşünmeyi öğrenme uygulamaları mesleki eğitimini aldığı kurumla sınırlı değildir. Öğretmenlerin uygulamada bunu öğrencileriyle birlikte gerçekleştirebilmeleri için ilk etapta yaşam boyu eğitimi amaç olarak saptaması gerektiğine inanılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendilerini geliştirebilmeleri içi yansıtıcı düşünme eğilimlerini artırabilmelerinin gerekli olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında yansıtıcı düşünme özelinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz-yeterliklerinin farkında olarak eğitim ve öğrenme ortamlarına bu becerileri kendi becerileri sayesinde ortaya koyabilecekleri bilinmektedir. Öz-yeterlik algısı ve yansıtıcı düşünme eğilimi birlikte, onu model alan ve davranışlarını takip eden öğrencileri de etkilemektedir denilebilir. Sonuç olarak öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olması ile öz-yeterlik algılarının yüksek olması, istenilen hedefe daha kolay ulaşmaları ile değerlendirilebilir. Bu çerçevede bu çalışma, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öncelikle yansıtıcı düşünme düzeylerini belirlemek ve öğretmen öz-yeterliklerine olan inançları ile ilişkisini ortaya koymak araştırmanın önem odağını oluşturmaktadır.

### **1.4. Sayıtlar**

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının kendilerine uygulanan ölçme araçlarına içtenlikle cevap verdiği varsayılmaktadır.

### 1.5. Sınırlılıklar

- Araştırma kapsamında 13 ilde bulunan üniversitelerde 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 840 beden eğitimi ve spor öğretmen adayı,
- Öğretmen öz-yeterlik ölçeği ve yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeği ile,
- Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarına uygulanan demografik özellikler formu ile, sınırlandırılmıştır.

### 1.6. Tanımlar

**Yansıtıcı Düşünme:** Yansıtıcı düşünme bir problem çözme sürecidir. Bireyin sahip olduğu eğitim, kişisel değerler ve inanç faktörlerini kullanarak, öğretme ya da öğrenme yöntemi ve düzeyine ilişkin var olan durumları ortaya çıkarmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme sürecidir (Ünver, 2003).

**Eleştirel Yansıtma:** Çoklu bakış açıları ışığında kurulan bir problemin dikkatli bir şekilde düşünülmesidir. Her farklı bakış açısı farklı bir sonuca sebep olur. Bir kişinin sürekli problemi ele alış şeklini düşünmesidir (Jay&Johnson, 2002).

**Diyalektik Yansıtma:** Bu yansıtma üçüncü ve en üst düzeydeki yansıtma biçimidir. Ahlaki ve etik durumların doğrudan veya dolaylı yollarla öğretmenlik uygulamalarında sorgulanmasıdır. Bu seviyede yansıtma yapan öğretmenler, etik ve politik durumları, öğretim planlama ve uygulama aşamasında ele alırlar (Ünver, 2003).

**Öz-yeterlik:** Öz-yeterlik inancı; bireyin verilen bir görevi gerçekleştirme konusundaki düşünceleri olarak tanımlanmaktadır. Kişinin sahip olduğu potansiyeli davranışa dönüştürüp dönüştürmeyeceği ile ilgili bir kavramdır. Öz-yeterlik, Sosyal Bilişsel Kuramın anahtar kavramlarından biridir (Kotaman, 2008; İpek & Bayraktar, 2009).



## Literatürle İlgili Çalışmalar

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendilerini geliştirebilmeleri için yansıtıcı düşünme eğilimlerini artırabilmelerinin gerekli olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanında yansıtıcı düşünme özelinde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz-yeterliklerinin farkında olarak eğitim ve öğrenme ortamlarına bu becerileri kendi becerileri sayesinde ortaya koyabilecekleri bilinmektedir. Bu bağlamda kavramsal çerçevenin ilerleyen bölümlerinde öncelikle yansıtıcı düşünme nedir sorusuna cevap aranarak yansıtıcı düşünmenin türleri ortaya koyulacaktır. Devamında ise beden eğitimi ve spor öğretmeninde ve eğitiminde yansıtıcı düşünme irdelenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın farklı bir boyutu olarak ise öğretmen öz-yeterliliği ele alınarak teorik çerçeve ortaya koyulmuştur. Nihai olarak ise araştırma değişkenlerinden olan yansıtıcı düşünme ile öz-yeterlik araştırmalarını ele alan ilgili araştırmalar ortaya koyulmuştur.

### 2.1. Yansıtıcı düşünme nedir?

Yansıtıcı düşünme bir problem çözme sürecidir. Bireyin sahip olduğu eğitim, kişisel değerler ve inanç faktörlerini kullanarak, öğretme ya da öğrenme yöntemi ve düzeyine ilişkin var olan durumları ortaya çıkarmaya ve sorunları çözmeye yönelik düşünme sürecidir (Ünver, 2003). Ayrıca, bir karışıklık durumunda, bireyin durumla ilgili rahatsızlığını gidermek amacıyla, duygu, inanç ve bilgisini, birbirini destekleyecek biçimde ardışık ve tutarlı olarak sıralayıp, ortaya çıkan sonuçların mantıksal uygunluğuna göre kabul ya da ret edilmesine bilinçli olarak karar verme sürecidir (Bayrak, 2010). Van Manen'e (1977) göre yansıtma bir deneyimdir ve davranışların gerçekleşme zamanına göre ikiye ayrılır. Bazı yansıtımlar ileride olabilecek

veya olay öncesi yani gelecek davranışlara yönelik iken; bazı yansıtıcılar hatırlanan veya geriye dönük yani geçmiş deneyimler üzerinedir. Her iki yansıtıcı türünde de deneyimlerde var olan anlam ve önemi anlamaya çalışmanın, deneyimin kendisinden daha ön plandadır. Yansıtıcı düşünme; var olan deneyimlerin hatırlandığı, hatırlanan deneyimler üzerinde düşünüldüğü ve belirli bir amaç çerçevesinde değerlendirildiği aşamadır (Atay, 2003). Dalgıç da (2011) Atay'a benzer bir şekilde eylemler üzerinden hareket ederek, yansıtıcı düşünmeyi insanın davranışı, çevresel söylentiler, deneyimler ve şart oldukları üzerinde bilinçlenip bir çıkarımda bulunarak geçmişteki, süreç sırasındaki ve gelecekteki olayların anlamlandırılmasına, eksiklik veya hatalarını iyileştirmesine yönelik amaçlı derin düşünme süreci olarak ifade etmiştir.

Dewey (1910) Yansıtıcı Düşünme kavramını dört duyu (sense) altında incelemiştir:

- I. Yansıtıcı düşünme sadece düşünceler dizisi değildir. Kendinden sonraki düşünceyi tanımlayan ard arda gelen bir sıralama ve aynı zamanda kendinden önce gelen düşünceye dayanan bir sonuçtur. Yansıtıcı düşünmenin başarılı kısımları birbiriyle birlikte gelişir, birbirini destekler, alakasız bir şekilde ard arda bulunmazlar. Her aşama bir düşünceden diğer bir düşünceye basamaktır.
- II. Düşünme genel anlamda kullanıldığında bile, genellikle direkt olarak algılanmayan görmediğimiz, koklamadığımız, duymadığımız ya da dokunmadığımız konular ile sınırlıdır. Burada önemli olan kurgulanan olayların belirli bir tutarlılıkta ve devamlı bir akış halinde olmasıdır.
- III. Düşünce bazı temellere dayanarak gerçek ya da varsayılan bilgiye dayalı olan inancı temsil eder. Düşünce, olabilir olan ya da olanaksız olan bir şeyin kabulü ya da reddidir. Bu düşünme aşaması iki farklı inanış içerir. Bazı inanışlar kendi temelleri dikkate alınmadan kabul edilirken, bazıları temelleri incelendiği için kabul edilirler.
- IV. İnanma ile sonuçlanan düşünceler yansıtıcı düşünmeye, doğaya karşı araştırma yapmaya yönlendirme açısından önemlidir. İnsanlar inançlarının temellerini ve nedenlerini ve inançlarının mantıklı sonuçlarını düşünmeye başlarlar; bu da yansıtıcı düşünmedir. İnsanlar Columbus söyleyene kadar Dünya'nın düz olduğunu düşünüyorlardı. Columbus, bu düşünceye geleneksel teoriyi kabul etmediği, şüphelendiği için ulaştı. Sonucu yanlış olsaydı bile, farklı bir metotla elde edildiği için farklı bir inanış olacaktır.

Diğer taraftan Yansıtıcı düşünmenin amacı, bir durumu ya da bir problemi anlamak ve problemi çözüme kavuşturmadır. Bir yansıtıcı düşünme deneyiminin aşamaları ve taşıdığı özellikler şu şekilde sıralanabilir (Shook, 2003, Akt. Aydemir, 2016):

- Birey, tüm özelliği henüz belirlenmemiş ve tamamlanmamış bir durumda her şeyi birbirine karıştırdığı için karışıklık, karmaşıklık, şüphe duyar.
- Bir sezi, ele alınan unsurların belli sonuçları etkileyecek bir eğilimde olduğunu varsayan deneme özelliğinde bir yorumda bulunur.
- Problemi ilk elden tanımlayacak ve açıklayacak, tüm kazanılabilir düşüncelerin dikkatli bir araştırması ortaya konulur (inceleme, araştırma, sorgulama, analiz).
- Geçici hipotezi daha net ve daha belirgin hale getirmek için bu hipotez üzerinde çalışılır.
- Planlanan hipotez, olayların mevcut ilişkiler durumlarına uygulayan bir eylem planı olarak kabul edilerek; açıkça tahmin edilen sonucu ortaya çıkarmak için denemeler yaparak test edilir.

Öğretmenlerin, eğitim ortamlarında yansıtıcı düşünme eğilimlerini doğru bir şekilde kullanabilmeleri için öncelik olarak mesleğe yönelik öz-yeterliklerini de önemsemelerinin gerekli olabileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda öğretmen öz-yeterliklerinin eğitim ortamlarında yansıtıcı düşünme eğilimleri üzerinde ne düzeyde etkili olabileceği araştırmaya değer olabileceği düşünülmektedir.

## 2.2. Yansıtıcı düşünme türleri

Ünver (2003) yansıtmanın öğretmen eğitiminde önemli olduğu kadar bireysel gelişim açısından da önemine vurgu yapmaktadır. Bu nedenle yansıtıcı düşünmenin özünü ve doğasını anlayabilmek için yazarın ilgili literatür ve kendine göre yapmış olduğu aşağıda belirtilen sınıflamaya inderlemenin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda:

*Teknik Yansıtma.* Yansıtma sürecinin ilk seviyesidir ve hedeflere ulaşmaya önem verir. Kişiler bu yansıtma düzeyinde, problem çözmeye çalışırken minimum seviyede az şema kullanırlar; çünkü aynı alanda yeterli deneyimleri olmadığı için; eski deneyimlerinden çok fazla yararlanamazlar. Deneyimsiz öğretmenlerin karşılaştıkları problemleri çözerken bu yansıtma türünü kullandıkları söylenebilir; çünkü onlar genellikle sonuçları elde etmek üzerine yoğunlaşmışlardır ve sonuçlara önem verirler. Teknik yansıtma,

sınıfta ölçülebilen sonuçların yeterliği ve etkililiği önemlidir (Ünver, 2003). Deneyimsiz öğretmenler genellikle; bir davranışın, konunun ve yeteneğin kazandırılıp kazandırılmamasını önemserler. Kısacası, sadece bir amacı gerçekleştirmeye yönelik bir çalışma ve düşünce vardır.

*Bağlamsal Yansıtma.* Bu yansıtma; sınıf uygulamaları ve kullanılan stratejilerin sonuçlarının temelinde yatan varsayımları netleştirmede yapılan yansıtmadır. Bu yansıtmayı yapan öğretmenler, teori ve uygulama arasındaki ilişkiyi göz önünde tutarak pedagojik konuları ele alırlar. Teknik yansıtmadaki problemsizlik durumu, bu seviyede problemlerin oluşmasına neden olur. Problemler uygulamacının inanç sistemindeki kişisel önyargılardan, artan pedagojik bilgi ile birlikte yapılan uygulamaların sorgulanmasından kaynaklanır. Bu durum daha iyi bir öğretme ortamı oluşmasına zemin hazırlar. Bu düzeyde bir yansıtma yapan öğretmen sınıf uygulamalarındaki kavramları, içerikleri ve teorik temelleri anlar, sonrasında bu uygulamaların öğrencilerin gelişimine etkisini ifade eder.

*Diyaletik Yansıtma.* Bu yansıtma üçüncü ve en üst düzeydeki yansıtma biçimidir. Ahlaki ve etik durumların doğrudan veya dolaylı yollarla öğretmenlik uygulamalarında sorgulanmasıdır. Bu seviyede yansıtma yapan öğretmenler, etik ve politik durumları, öğretim planlama ve uygulama aşamasında ele alırlar. Planlamada eşitlik, özgürlük, adalet gibi konuları göz önünden bulundurulur. Öğretmenler, kişisel önyargılar olmadan, bilginin değeri ve sosyal durumlar üzerinde dururlar. Savunulabilir kararlar almak, bir olayı açık görüşlü bir şekilde görmek de bu seviyedeki yansıtmanın bir göstergesidir.

Jay ve Johnson (2002) yansıtmanın öğretmen eğitiminde önemli olduğunu belirtmişlerdir. Yansıtıcı düşünmenin tanımı konusunda bazı sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle yansıtıcı düşünmeyi iyi tanımlamak gerekmektedir. Jay ve Johnson'a (2002) göre üç çeşit yansıtma vardır. Bunlar:

*Tanımlayıcı Yansıtma.* Bu yansıtma tipolojinin ilk boyutudur. Problem kurarken oluşturulan zihinsel süreci içerir. Elimizdeki durumu tanımlarız. Bu yansıtma alanında: "Ne oluyor? Nasıl hissediyorum? Neyi anlamadım?" gibi sorular sorulur.

*Kıyaslayıcı Yansıtma.* Farklı görüşlerin, başkalarının bakış açılarının ve yapılan araştırmaların ışığında durumu tekrar tanımlama, farklı şekilde ifade etme sürecidir. Bu yansıtma alanında: "Bu olaya dolaylı veya dolaysız yollardan katılan insanlar bu durumu nasıl açıklıyorlar? Diğer insanlar bu durumu nasıl çözüme ulaştırıyor?" gibi sorular sorulur.

*Eleştirel Yansıtma.* Çoklu bakış açıları ışığında kurulan bir problemin dikkatli bir şekilde düşünülmesidir. Her farklı bakış açısı farklı bir sonuca sebep olur. Bir kişinin sürekli problemi ele alış şeklini düşünmesidir, bu nedenle yansıtma son adımdır diyemeyiz. Bu yansıtma: “Farklı bakış açılarından değerlendirildiğinde bu durumun uygulamaları nasıl olur? Okulun demokratik amaçları açısından baktığımızda bu olanların daha derin anlamları nelerdir?” gibi sorular sorulur.

### 2.3. Öğretimde ve eğitiminde yansıtıcı düşünme

Hatton ve Smith (1995) öğretmen eğitiminde yansıtmanın tanımı ve uygulaması konusunda bir çerçeve oluşturarak Dewey’in fikirlerini temel almışlardır. Bu yönergeler, ağırlıklı olarak, öğretmen adaylarının alan deneyimlerine yansıtma yardımı olan soru yönlendirme biçimindedir. Kendilerini içinde yaşadıklarını, bu deneyimleri değerlendirecekleri bir yolculuk yapmalarını teşvik etmektedir. Öğretmenlerin inanç ve bilgilerinin gerekçelerini göz önünde bulundurmaları vurgusu alanyazında yapılmaktadır. Ayrıca yansıtıcı düşünmeyi kritik olay örgüleri ve eleştirel düşünme desteklemektedir. Hizmet öncesi öğretmenlerin günlük olaylarda geliştirdikleri problem çözme biçimleri de yansıtıcı düşünce deneyimlerini arttırmaktadır. Yansıtma, gerçek bir ilgi ve üzerine düşünülmesi gereken orijinal bir sorun olduğunu vurgulamaktadır. Araştırmacılara göre, araştırmacı öğretmenlerin sorun çözme stratejilerinde yer almalarının eleştirel düşüncelerini arttırdığını belirtmişlerdir.



**Tablo 2.1: Yansıtıcı Düşünmeyi Olumlu Etkileyen Öğretmen Davranışları**

Soru sorma
1. Bireysel farklılıklara rağmen tüm öğrencilerin sorularına eşit fırsat ortamı oluşturmak. 2. Öğrencilerin tamamına bireysel ve toplu soru tabanlı rehberlik hizmeti sunabilmek. 3. Öğrencilere yönlendirilen soruları cevaplandırmada yeteri kadar düşünme olanağı sağlamak.
İletişim, dönüt ve düzeltme
1. Öğrencilerin olumsuz tutumlarının düzeltilmesine olanak sağlamak. 2. Gösterilen başarının ödüllendirilmesini sağlayarak nedeninin açıklamasını yapmak. 3. Öğrencilere verilen sorumlulukların yerine getirilmesini sağlayarak bunu belirli bir zaman diliminde yapmalarını sağlamak.
Kişisel İlgî
1. Öğrencilerle kurulan iletişimde özel olduklarını hissettirmek. 2. İletişim sırasında duyguları yargılayıcı değil kabul edici tutum içerisinde olmak. 3. Öğrencilere karşı oldukça nazik tutum içerisinde olmak.
Ders İçerik ve Sunumu
1. Öğrencilere hedeflenen amaç konusunda bilgi vermek. 2. Konunun bütününi tasarlayarak alakasız konulara yer vermekten kaçınmak. 3. Öğrencilerin dikkatini çekecek unsurlara ders içeriğinde verebilmek.
Rehberlik Uygulama
1. Mümkün olduğunca soru yönelterek durumlarını anlamaya çalışmak. 2. Öğrencinin gerekli hedef davranışı edindiğini sınamak. 3. Ortaya çıkan hataların düzeltilmesi için olanak sağlamak.
Bağımsız Uygulama
1. Öğrencilerin okul dışı öğrenmelerini ödev yoluyla sağlayabilecekleri tasarımlar yapmak. 2. Sınıf içinde gerçekleşecek öğrenmelerin mümkün olduğunca zenginleşmesini sağlamak.

(*Bayraktar ve Çınar, 2010*)

Öğretmenlerin yansıtıcı düşünmeyi öğrenme uygulamaları mesleki eğitimini aldığı kurumla sınırlı değildir. Öğretmenlerin uygulamada bunu öğrencileriyle birlikte gerçekleştirebilmeleri için ilk etapta yaşam boyu eğitimi amaç olarak saptaması gerektiğine inanılmaktadır. Öğretmenler, yaşamları boyunca eğitimci rolünü kaybetmek istemiyorlarsa, kendilerini dünyanın değişimine uydurmalıdırlar. Bunun için yansıtıcı düşünmeyi besleyen etkinliklerin arayışına girilmelidir. Diğer taraftan öğretmenlerin mesleğini çok iyi bilmesi ve gerektiğinde danışmanlardan yardım alabilmesi gerekir. Aşağıda, performansa etki eden nedenler kısaca verilmiştir. Performansı etkileyen unsurlardan bazıları aşağıda verilmiştir. Bu unsurların birinde olan aksaklık diğerlerini etkilemektedir (Jandt,2002, akt. Güney, 2008).

- Yönetim
- Yönetici
- Çalışma Ortamı
- Öğretmen-öğrenci
- İş, Görev ve Sorumluluklar
- Ücret
- Ödül-Ceza
- Sosyal Hayat ve İmkânlar

#### 2.4. Öz yeterlik ve özellikleri

Öz-yeterlik kavramının alanyazında birçok tanımına rastlamak mümkündür. Bu tanımlar incelendiğinde daha çok psikolojik bir kavram ve terminolojiye sahip olduğu görülmektedir. Bu tanımları incelemek gerekirse: Çoban ve Sanalan'a (2002) göre öz-yeterlik inancı; bireyin verilen bir görevi gerçekleştirme konusundaki düşünceleri olarak tanımlanmaktadır. İpek ve Bayraktar'a (2009) göre öz-yeterlik; kişinin sahip olduğu potansiyeli davranışa dönüştürüp dönüştürmeyeceği ile ilgili bir kavramdır. Kotaman'a (2008) göre öz yeterlik; kişinin belli bir görevi başarabileceğine dair inancı olarak tanımlanmaktadır. Öz-yeterlik, Sosyal Bilişsel Kuramın anahtar kavramlarından biridir. Bandura'ya göre öz-yeterlik, davranışların meydana gelmesinde etkili bir niteliktir ve "bireyin, belli bir performansı göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı" olarak tanımlanmaktadır (Bandura,1997).

Bandura'ya (1997) göre öz yeterlik kavramı en iyi Sosyal Bilişsel Kuram kapsamında anlaşılabilir. Öz yeterlik inancının gelişmesinde dört tane temel özellik vardır. Bu dört temel özellik aşağıda sıralanmıştır:

1. Başarılı Performanslar: Öz yeterlik inancını en çok etkileyen kaynaklardan birisi, bireyin geçmiş yaşantılarından edindiği tamamlanmış başarılı performans deneyimleridir. Tamamlanmış başarılı deneyimler, kişisel deneyim ve yaşantıya bağlı olduğu için öz yeterlik inancında önemli bir yere sahiptir. Geçmişte yaşanan başarılı performanslar, öz yeterlik inancını arttırırken, üst üste yaşanan başarısızlıklar ise kişinin öz yeterlik inancını azaltabilmektedir.
2. Dolaylı Yaşantılar (Model Alma): İnsanlar, yeteneklerini sadece karar verme becerileriyle geliştirmez. Başka insanların benzer olaylardaki başarılı davranışlarını gözlemleyerek de kişilerin yeterlik algı düzeyleri

artabilmektedir. Bireyin kendisine benzer özellikleri olan kişilerin performanslarını gözlemlemesi yetkinlik inançlarını arttırmaktadır. Dolaylı yaşantılar ya da model alma ile elde edilen öz yeterlik algısı, başarılı performanslar yoluyla elde edilene göre daha zayıftır ve olumsuz yaşantıdan daha kolay etkilenmektedir.

3. Sözel ikna: Kişinin öz yeterliliğini değerlendirmesinde önemli kişilerden gelen geri bildirimler ve sözel iknalar önemli bilgi kaynağıdır. Sözel ikna, başkalarının bireyin belli becerilere sahip olduğu yönünde yaptıkları sözlü değerlendirmeleri içermektedir. İnsanlar başarmaları için gereken yeteneğe sahip olduklarına ikna edildiklerinde veya başaracağına inandırıldıklarında daha fazla çaba göstermekte ve herhangi bir problem ortaya çıksa bile kendi yeterliklerinden şüphe duymadan çabalarını sürdürmektedirler.
4. Fizyolojik Tepkiler: İnsanlar yetenekleri hakkındaki yargılarını bedenlerindeki tepkileri gözlemleyerek oluştururlar. Performans anında bireyin yaşadığı kaygı, sinirlenme, heyecanlanma gibi duygular ve hızlı kalp atışı, terleme gibi fizyolojik değişimler bireyin yeterlik değerlendirmelerini etkilemektedir. Bireyin gerçekleştirmekte olduğu eyleme karşı hissettiği heyecan, stres, korku gibi güçlü duygusal etkiler sonucun başarılı veya başarısız olacağı konusunda ipuçları sağlar.

Genel olarak, olumlu duygular öz yeterlik algısını güçlendirirken, olumsuz duygular öz yeterlik algısını zayıflatır. Bandura (1997), bireylerin herhangi bir davranışı ortaya koymasında ve istediği sonucu elde etmesinde etkili olan iki temel beklentiden söz etmektedir. Bu beklentiler, öz yeterlik beklentisi ve sonuç beklentileridir. Öz-yeterlik beklentisi ile sonuç beklentisi birbirinden farklı yapılardır. Sonuç beklentisi, kişinin yaptığı bir davranışın hangi sonuçları doğurabileceğini yaklaşık olarak tahmin edebilmesidir. Sonuç beklentisi, öz yeterlik inancının harekete geçirdiği davranışın ardından umulan sonucun elde edileceği duygusudur. Öz-yeterlik beklentisi ise kişinin istediği bir sonucu yaratabilmek için gerekli davranışları başarıyla gösterip gösteremeyeceğine ilişkin inancıdır. Öz yeterlik beklentisi, kişinin ne kadar yeteneğe sahip olduğu konusunu değil, sahip olduğu yeteneği ile ne yapabileceği konusundaki inancıdır. Başka bir deyişle, bir davranışı gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceği konusundaki yargısıdır. Kurama göre, önemli olan kişinin bir davranışı başarıyla yapıp yapamayacağına ilişkin yargılarıdır, çünkü bu yargılar kesin bazı sonuçları doğuracaktır. Diğer bir deyişle, özyeterlik inancı yüksek olan bireyler istedikleri sonuçları elde edebilecekleri için sonuç beklentileri de buna uygun bir biçimde şekillenecektir (Pajares, 1996, s.562). Öz yeterliği düşük olan birey özellikleri aşağıda sıralanmaktadır (Yeşilyaprak,2009, s. 229).:

- Başarmak için kendilerine güvenmek
- Çalışmalarında sabırlı olmak
- İlk denemelerinde başarısız olurlarsa tekrar denemekten kaçınmak
- Karmaşık olaylarla baş edebilmek
- Kendi gayretlerinin, sonucu değiştiremeyeceğine inanmak
- Meslek hayatlarında daha başarılı olmak
- Okulda daha başarılı olmak
- Olaylarla baş edememek
- Problemlerin üstesinden gelmek
- Problemlerle karşılaştıklarında kendilerini yetersiz bulmak
- Umutsuzluk ve mutsuzluk

## 2.5. Öğretmen öz yeterliği

Birey davranışlarını olumlu yönde etkilediğini öne süren sosyal öğrenme kuramının öncülerinden Bandura öz-yeterliği bilişsel temellere dayandırarak açıklamaktadır. Bu bağlamda öz-yeterlik kişinin belirli bir durum veya problem söz konusu olduğunda bunların üstesinden gelebileceğine olan inancı olarak tanımlanmaktadır (1977, s. 191-192). Yeterlik inançları, öğretmen gelecek performansların yeterli olacağı beklentilerine katkıda bulunan öğretim performansının başarılı olduğunu kabul ederse yükselir. Diğer yandan, gelecekteki performansların başarısız olacağı beklentileriyle ilgili olarak öğretmen öğretim performansının başarısızlığını kabul ederse yeterlik inançları düşük olur. Bunun sonucunda ise öz-yeterlik algısı yüksek ve düşük olan öğretmenler arasında farklılıklar ortaya çıkabilir. Sınıf düzenini sağlama, öğrencilere dönütler verme ve dersi en yeni yöntemleri kullanarak işleme öğrencinin de motivasyon ve başarısını etkilemektedir. Bununla birlikte, belirli bir öğretim bağlamında öğrenci ihtiyaçlarına dayalı açıklamaları tasarlamak için gerekli olan karmaşık bir bilgi ya da beceriyle başa çıkabilme kabiliyetini muhakeme eden eğitimciler, daha güçlü öz-yeterlik inançları sonucu daha fazla çaba, süreklilik ve esneklik göstereceklerdir (Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy, 2007, s. 945-946).

Özyeterlik inancı sadece öğrencileri değil öğretmenleri de kapsayan geniş bir kavramdır (Pajares 1996; Tschannen-Moran, Woolfok Hoy & Hoy, 1998). Öğretmen özyeterliği öğretme ve eğitim ortamlarını düzenleme noktasında kendi kapasiteleri hakkındaki düşünceleridir. Öğretmenlerin kendi özyeterlikleri ile ilgili algısı sınıf içindeki etkinlikler, öğretme-öğrenme

stratejilerini, sınıf içi atmosferi öğretmenin kendi çabalarını ve öğrencilerin çalışmalarını etkileyebilir (Ashton ve Webb, 1986). Düşük özyeterliğe sahip öğretmenler kapasitelerini açacağını düşündükleri görevlerden kaçabilirler. Ayrıca yaptığı eylemlerde başarıma hazzını tatmada zorluk çeken öğrenciyeye yardım etme noktasında sıkıntı çekebilirler. Yüksek özyeterliğe sahip olan öğretmenler ise kendilerini daha fazla zorlayan etkinlikler geliştirmeye, öğrencinin başarıma hazzını yaşamasına müsaade etme noktasında zorluk çeken öğrencilere yardım etme noktasında daha istekli bir tavır sergilerler. Öğretmenlerin bu olumlu motivasyonları öğrencilerin derslerdeki başarılarını arttırmaktadır. Ashton ve Webb (1986) yüksek özyeterliği olan öğretmenlerin olumlu bir sınıf ortamını sağlamaya, öğrencilerin farklı görüşlerini desteklemeye ve öğrencilerin farklı ihtiyaçlarına cevap verebilmeye daha yatkın olduklarını bulmuşlardır.

Öğretmenlerin sahip olduğu alan bilgisinin yanı sıra mesleki yeterlikleri de eğitimin gelişmesinde, kalitesinin artmasında önemli bir yere sahiptir. Özellikle son yıllara baktığımızda öğretmen yeterliklerinin yanında Bandura'nın öncülüğünde ortaya çıkan özyeterlik ya da öğretmen özyeterlik inancı kavramlarını daha sıkça görmekteyiz. Öğretmen Özyeterliği ve Öğretme Öğretmen özyeterliği, kavramının ortaya çıkışından beri bu alanda farklı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların en önemli sonuçlarından bir tanesi de öğretmen özyeterliğinin eğitim öğretim düzeyine olumlu katkılarının olduğunu ortaya çıkarılmasıdır. Öğretmen yeterliliği, öğretmenin öğrenci performansına etki edebilecek kapasitede olması ve bu noktada kendilerine olan güvenleri motivasyonu düşük öğrencilerin öğrenmelerini olumlu yönde etkilemektedir (Guskey, 1998) Nitekim Bandura öğretim ve öğrenmenin gerçekleştirildiği ortam şartlarından etkilenme derecesiyle özyeterlik arasında bir ilişki olduğunu vurgulamıştır.

Öğretmen özyeterlik algısının incelendiği araştırmalar göstermiştir ki hedefe ulaşmada istikrar, risk alımı ve yeniliklere açık olma gibi öğretim davranışları özyeterlik algısıyla çok yakından ilgilidir. Düşük özyeterlik algısına sahip olan öğretmenlerin ise daha çok öğretmen merkezli eğitim yaptıkları gözlenmiştir. Yapılan diğer bir araştırmada Gibson ve Dembo (1984) yüksek özyeterlik algısına sahip öğretmenlerin öğrenme ortamında yardıma ihtiyacı olan öğrencilere yardım edebilecekleri inancına daha yüksek oranda sahip oldukları gözlemlenmiştir. Ayrıca sınıf ortamında disiplin sağlamak için cezai bir yol gösterici olarak kullandıkları ortaya çıkarılmıştır. Yine yapılan çalışmalarda şu sonuçlara da ulaşılmıştır; yüksek özyeterlik inancına sahip öğretmenler özyeterlik inançları ile öğrenci başarıları arasında ve öğrencilerin başarılı olacaklarına dair inançları ile ilgili oldukları alan ve sınıf düzeyleri arasında pozitif bir ilişki vardır (Ashton&Webb, 1986).

Öğretmen Öz yeterliğinin (i) Yeterlik İnancı ve (ii) Sonuç Beklentisi olmak üzere iki farklı boyutu bulunmaktadır (Bandura, 1997): Yeterlik inancı bir öğretmenin öğrenme-öğretme ortamında ne kadar etkili olacağına dair inancıdır. Herhangi bir sonuç beklentisine sahip olmadan yeterlik inancına sahip olmak mümkün değildir. Kendi özyeterlik algısına yeterliklerine güvenen bir öğretmenin dersin anlatımında her hangi bir olumsuz etkisi olmayabilir (Tracz ve Gibson, 1986). Başka bir nedenden dolayı ders noktasında başarılı olmayan belli başlı öğrenciler vardır. Bu durumda başarısızlık durumunu ortaya çıkaran öğretmenin nitelikleri değil öğrenci özellikleridir. Özyeterlik algısı yüksek olan öğretmenler farklı fikirlere daha açıktırlar ve öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılama adına yeni methodlar denemekten kaçınmazlar. İşe yeni başlamış olan ve yüksek özyeterlik düzeyine sahip olan öğretmenlerin stres düzeyi düşüktür ve yaptığı işten dolayı mutluluk duyarlar (Hoy ve Hoy, 1988). Bu özelliklere sahip olan öğretmenler meslekte kalacaklarına dair olumlu tutum içerisinde bulunurlar.

**Tablo 2.2: Öğretmen Öz-Yeterlik İnancının Gelişim Temaları**

Tema	Açıklama
Amaçlar ve Konularda Ortaklık Hissi	Öğretmen eğitim öğretim ortamında yer alan amaçları gerçekleştirmek için öğrencilerle ortaklık etmelidir.
Demokratik Karar Alma Süreçleri	Öğretmen amaç stratejilerle ilgili süreçlere öğrencileri dahil etmelidir. Öğrencilerin sürece dahil edildiği eğitim ortamında aidiyet duygusunun artması sağlanacaktır.
Hedefleri Başarma İçin Strateji Geliştirme	Öğrencinin performansını arttırmak ve öğrenmesini sağlamak için sağlam planlamalar yapmalı ve bu planlamalara ilişkin amaçlar oluşturmalıdır. Ayrıca öğrenmenin tam anlamıyla gerçekleşmesi için uygun stratejiler seçilerek uygulanmalıdır.
Kişisel Başarı Hissi	Öğretmen yapmış olduğu işin kendisi için ve çevresindeki sosyal çevre adına önemli olduğunun farkında olmalıdır. Yaptığı mesleğe duyarlı, mesleğine anlam katarak icra etme motivasyonuna sahip olmalıdır.
Kontrol Hissi	Öğretmen öğrencinin öğrenmesinde etkin bir rol oynadığının farkında olmalıdır. Ayrıca öğrenme ortamını değiştirebilecek, etkileyebilecek kapasiteye sahip olduğuna inanmalı ve buna uygun hareket etmelidir.
Olumlu Duygular	Öğretmen kendisi ve öğrencileri ile alakalı olumlu hislere sahip olmalıdır.
Öğrenci Davranışları ve Başarısı Konusunda Olumlu Beklentiler	Öğretmen öğrencilerin başarı duygusunu tatmaları için gerekli ortamı sağlamalıdır. Ayrıca öğrencilerinden beklentilerini alt seviyede tutmadan onların ilerlemelerini beklemelidir.
Öğrencinin Öğrenmesinde Kişisel Sorumluluk	Etkili bir öğrenme ortamını hazırlama adına sınıf performansını arttırmak için sorumluluk almalı ve bu konuda istekli olmalıdır. Çünkü alacağı sorumluluklar ve bu konuda göstereceği çaba öğrenme noktasında sınıf başarısını arttıracaktır.

Yukarıda açıklanmış olan sekiz farklı boyut incelendiğinde bu boyutların öğretilerde gelişmiş olmasının öğretmen yeterlik inancının artmasını sağlayacağı öngörülmektedir. Ancak yeterlik inancının gelişimi aynı zamanda karmaşık ve değişkenlik gösteren bir süreçtir. Güçlü yeterlik inancına sahip olan öğretmenlerin daha üst düzeyde planlama yapabilme, sınıf içerisinde iyi bir organizasyon yapabilme yeteneğine sahip olma, yeni fikirlere düşüncelere açık olma, öğrencilerin gereksinimini daha iyi karşılayabilecek özelliklere sahip olma ve farklı yöntem ve stratejileri kullanabilme gibi özellikler taşıdığı

ortaya çıkarılmıştır. Yüksek yeterlik özelliklerine sahip olan öğretmenler özellikle öğrencilerin yapmış olduğu hatalara daha az eleştiri yapan, çaba gösteren, öğrenci ile daha uzun süre çalışabilen, öğrencileri olduğu gibi kabul edebilen gibi farklı nitelikler taşımaktadırlar (Avcı, 2010).

Birçok araştırmada zamanı verimli kullanabilme, sınıftaki öğrenme ortamını düzenleyebilme, uygun bir sınıf yönetim stratejisi seçme ve soru sorma gibi kritik noktalarda verilecek olan kararların altında öğretmenlik yeterlik inancının yattığı öne sürülmektedir (Tchannen- Moren & Woolfolk Hay, 2001). Ayrıca yapılan araştırmalarda mesleğini sürdürme kararlılığı ile özyeterlik düzeyi arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Özyeterlik oranı daha yüksek olan öğretmenler mesleklerini sürdürmeye daha isteklidirler. Öğretmen Yeterlikleri İle İlgili Değişkenler Öğretmenlerin yeterlik inançları birçok farklı etmene bağlı olarak değişmektedir. Aşağıda belirtilen, Öğretmen yeterlik inancının değiştiren birçok önemli değişkenin olduğu literatürde vurgulanmaktadır:

- Öğretmen stresi
- Öğretmenin sınıf yönetimi ve stratejileri
- Program uygulamanın başarısı
- Okulun etkililiği
- Öğrencinin benlik saygısı ve prososyal tutumları
- Öğretmenin mesleki kararlılığı
- Öğretmenin iş planı
- Öğrenci başarısı ve motivasyonu
- Öğretmenin yenilik ve buluşları kabullenmesi
- Okulun iklimi ortamı
- Mesleki sebat ve dayanıklılık
- Ekstra rol davranışı
- Meslekten ayrılma eğilimi

Yeterlik inancının belirlenmesi ile alakalı ne kadar genele ya da ne kadar özele inileceği hangi alt boyutlardan oluştuğu bu alanda araştırma yapanlar tarafından en fazla tartışılan konulardan bir tanesidir (Tschannen-Morene & Woolfol Hoy, 2001; Freidman & Kass, 2002). Sınıf ve okul bağlamında öğretmenlik yeterlik inancı verdikleri yeni bir kavramsal çerçevenin üç önerme ile çizilebileceğini öne sürmektedirler.



(i) Öğretmen aynı anda hem lider hem de çalışan olma niteliğine sahiptir. Sınıfta öğrencilerin lideriyken örgüt bağlamında da çalışan olarak görevlerini sürdürmektedir. Bu durumda öğretmen aynı anda grubun içerisinde hem lider hem de süreci takip konusunda üzerine düşeni yapmalıdır.

(ii) Öğretmen eğitime öğretme noktasında iki farklı sosyal sitem içerisinde bulunmaktadır. Birinci sosyal sitem öğrenciler ikinci sosyal sistem ise meslektaşlar, veliler ve müdürlerdir.

(iii) Öğretmenin iki farklı sosyal sistem içerisinde görevleri de iş ve ilişki olmak üzere iki farklı düzeyde gerçekleşmektedir.

## 2.6. İlgili Araştırmalar

Ateş'in (2014) yapmış olduğu araştırmada güzel sanatlar eğitimi resim-iş bölümü öğrencilerinin öğretmen öz yeterlik inançlarının bazı değişkenlere göre incelenmesini ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini; Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Anabilim Dalında 2013-2014 öğrenim gören eğitim öğretim yılında 3. Sınıf düzeyinde 253 ve 4. Sınıf düzeyinde 123 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamındaki resim bölümü öğrencileri cinsiyetleri bakımından 276'sı kız, 100'ü ise erkek olarak dağılım göstermektedir. Mezun oldukları liseye göre ise güzel sanatlar lisesinden mezun olan 116 öğrenci, diğer lise türlerinden mezun olan 260 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan Gazi Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin (öğretmen adaylarının) öz yeterlik inançlarını ortaya çıkarmak ve öz yeterlik inançları bağlamında "cinsiyet, sınıf düzeyleri (3.sınıf ve 4.sınıf), mezun oldukları lise" değişkenlerine göre öğretmen öz yeterlik ölçeğinde "derse öğrenci katılımını sağlama, derste öğretimsel stratejileri kullanma ve sınıf yönetimi" boyutları bakımından bir farkın olup olmadığının belirlenmesinde İndepende-Sample T-Testi uygulanmıştır. Verilerin toplanma aşaması için araştırmada resim öğretmeni adaylarının "öğretmenlik öz yeterlik'lerini belirlemek için 'öğretmen öz yeterlik ölçeği' kullanılmış, ölçme aracı ise Tschannen-Moran ve Hoy (2001) tarafından geliştirilen ölçekten elde edilen veriler ile yapılmıştır. Bu aracın Türkçeye adaptasyonu ise öz yeterlik konusunda incelemeler yapan Yeşim Çapa, Jale Çakıroğlu ve Hilal Sarıkaya tarafından "Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği Türkçe Uyarlaması Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması" adıyla yapılmıştır. Elde edilen istatistiksel analizler sonucunda, resim öğretmeni adaylarının "cinsiyet, sınıf düzeyleri (3. ve 4. sınıf) son olarak da "mezun oldukları lise" değişkenleri bakımından, resim dersine ilişkin öz yeterlik

inanç düzeylerinde ve söz konusu bu değişkenler açısından derslerine öğrenci katılımı sağlama, derslerinde öğretimsel stratejileri kullanma ve sınıf yönetimi boyutlarında öz yeterlik inanç düzeylerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunamamıştır. Fakat araştırmaya katılan öğrencilerin özyeterliklerinin oldukça yeterli düzeye yakın bir dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Aydemir'in (2016) yapmış olduğu çalışmanın amacı, beden eğitimi öğretmeni adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile yansıtma yetenekleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın yürütülmesinde, genel tarama modeli kullanılmıştır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Örneklem gurubu, Bartın Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu Beden Eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde öğrenim gören rastgele seçilmiş 217 öğretmen adayından oluşmaktadır. Araştırmada öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerine ilişkin görüşlerini belirlemek için veri toplama aracı olarak "Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği" kullanılmıştır. Araştırmanın değişkenleri ile ilgili bilgileri elde etmek için ise "Kişisel Bilgi Formu" doldurmuşlardır. Elde edilen bu bulguya göre kadın öğretmen adayların erkek adaylara göre daha yüksek yansıtma yeteneğine sahip oldukları söylenebilmektedir. Ayrıca, kadın öğretmen adayların erkek adaylara göre daha yüksek sorgulayıcı ve etkili öğretim yansıtma düşünme eğilimine sahip oldukları söylenebilir. Son olarak, spor yapma değişkenine göre yansıtma yeteneği ve yansıtıcı düşünme eğilimi temalarının puan ortalamalarını karşılaştırmaya ilişkin yapılan t-testi sonucunda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ( $p > 0.05$ ). Sonuç olarak, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının yansıtıcı düşünme ve yansıtma yetenekleri açısından incelenen değişkenler bakımından herhangi bir ilişki veya farklılık görülmemektedir.

Ceyhan'ın (2014) yapmış olduğu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin yansıtıcı düşünme düzeyleri üzerinde etkili olan değişkenleri CART Analizi ile incelemek ve öğrencilerin yansıtıcı düşünme düzeyleri ile araştırmaya yönelik kaygıları arasındaki ilişkiyi belirlemektir. Araştırma, 2012-2013 eğitim - öğretim yılında Muş Alparslan Üniversitesi'ne bağlı fakülte ve yüksekokullarda yapılmıştır. Araştırmaya Muş Alparslan Üniversitesi'nde öğrenim gören 2247 öğrenci katılmıştır. Araştırma kapsamında, öğrencilerin yansıtıcı düşünme düzeylerini belirlemek için, Kember ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen, Başol ve Gencil (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan, "Yansıtıcı Düşünme Düzeyini Belirleme Ölçeği"; öğrencilerin araştırmaya yönelik kaygı düzeylerini tespit etmek için, Büyüköztürk (1997) tarafından geliştirilen "Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği" ve katılımcılara ait bazı bireysel bilgilere ulaşmak için, araştırmacı ve alanında uzman kişilerle yapılan görüşmeler sonucu geliştirilen "Kişisel Bilgi

Formu” kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizleri sonucunda, üniversite öğrencilerinin, yansıtıcı düşünme düzeylerinin genel olarak orta seviyede olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yansıtıcı düşünme düzeyleri; fakülte, cinsiyet, sınıf düzeyi, ilkokulu veya ilköğretimi okuduğu yerleşim birimi, bu yaşına kadar okuduğu tahmini kitap sayısı, izledikleri bir film, okudukları bir kitap veya buna benzer durumlarda çevreleriyle tartışma sıklığı, bölümünden memnun olma durumu, derste konu ile ilgili tüm ayrıntıların hocaları tarafından anlatılmasını isteme durumu, gazete okuma sıklığı ve derste not tutma durumlarına göre farklılık göstermiştir. Ayrıca, öğrencilerin yansıtıcı düşünme düzeyleri ile araştırmaya yönelik kaygıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Çaycı'nın (2014) yapmış olduğu çalışmada öğretmen mesleki yatkınlıkları ile öğretmen öz-yeterliğinin birbirlerini ne kadar yordadıkları araştırılmıştır. Araştırma 2013-2014 öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 284 3. sınıf öğrencisi ile 255 4. sınıf öğrencilerinin katılımıyla gerçekleşmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının mesleki yatkınlık düzeylerini belirlemek için Schulte, Edick, Edwards ve Mackiel (2004) tarafından geliştirilmiş ve tez kapsamında Türkçe`ye uyarlaması araştırma kapsamında yapılmış olan Öğretmen Mesleki Yatkınlıkları İndeksi ve öğretmen öz-yeterlik düzeylerini belirlemek için Tschannen-Moran ve Woolfok Hoy (2001) tarafından geliştirilen ve Çapa Aydın, Çakıroğlu ve Sarıkaya (2005) tarafından Türkçe`ye adapte edilen Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği kullanılmıştır. Toplanan veriler SPSS 17.0 ve LISREL 8.7 paket programları ile analiz edilmiştir. Elde edilen verilere betimsel analizler, açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, güvenilirlik analizleri, doğrusal çoklu regresyon, t testi, ANOVA analizleri yapılarak, çoklu doğrusal regresyon analizinde iki ölçeğin toplam puanları enter metodu ile alt boyutların analizleri stepwise metodu ile yapılmıştır. Araştırmada sonuç olarak yapılan analizler doğrultusunda Öğretmen Mesleki Yatkınlıkları İndeksi Türkçe`ye uygun olduğu belirlenmiştir. Öğretmen yatkınlığının cinsiyet ve yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermediği fakat bölümler açısından incelendiğinde fen bilgisi öğretmenliği ve sınıf öğretmenliği arasında anlamlı bir fark çıktığı ve bu farkın sınıf öğretmenliği lehine olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğretmen yatkınlığının öğrenim türü açısından analiz edildiğinde anlamlı bir farkın olduğu ve bu farkın ikinci öğretimde öğrenim gören öğrencilerin lehine olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen öz-yeterliğinin cinsiyet, yaş, bölüm ve öğrenim türüne göre anlamlı bir fark olmadığı da belirlenmiştir. Araştırmanın bir diğer bulgusu öğretmen öz-yeterliği, öğretmen mesleki yatkınlığını anlamlı şekilde yordadığı ve öz-yeterliğin öğrenci katılımına yönelik öz-yeterlik alt boyutunun ise öğretmen yatkınlık

düzeyini, öğrenci merkezlilik faktörünü ve program merkezlilik faktörünü anlamlı şekilde yordadığı ortaya çıkmaktadır. Aynı şekilde öğretmen mesleki yetkinliğinin öğretmen öz-yeterliğini anlamlı şekilde yordadığı ve öğretmen mesleki yetkinliğinin program merkezlilik faktörü öğretmen öz-yeterliğini, öğrenci katılımına yönelik öz-yeterlik faktörü, öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterlik faktörü ve sınıf yönetimine yönelik öz-yeterlik faktörünü anlamlı şekilde yordadığı bulunmuştur.

Çelik (2017) yapmış olduğu çalışmada, üniversite öğrencilerinin öğrenme stilleri ve yansıtıcı düşünme düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi, yansıtıcı düşünme düzeyinin öğrenme stilleri açısından farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar yarısında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesindeki fakülte/yüksekokul arasından seçkisiz yolla seçilen 4 fakülte ve 1 yüksekokulda öğrenim gören öğrencilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin yansıtıcı düşünme düzeylerini belirlemek için Kember ve arkadaşları (2000) tarafından geliştirilen, Başol ve Evin Gencil (2013) tarafından Türkçeye uyarlanan, "Yansıtıcı Düşünme Düzeyini Belirleme Ölçeği"; öğrenme stillerini tespit etmek için Evin Gencil (2007) tarafından Türkçeye çevrilerek geçerlik güvenirlik çalışması yapılan "Kolb'un Öğrenme Stilleri Envanteri" (KÖSE-III) kullanılmıştır. Araştırma ilişkisel tarama modelindedir. SPSS 21.00 programı kullanılarak gerçekleştirilen verilerin analizinde; normallik testlerinin ardından, araştırma sorularına yönelik olarak frekans ve yüzdeler hesaplanmış, çapraz tablolar ve ki-kare testi, aritmetik ortalama, standart sapma, ilişkisiz örneklem için t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Hesaplanan ortalamalar arasındaki farklılık tespit edildiğinde kaynağını belirlemek için Tukey ve Dunnett C testleri ile birlikte etki büyüklüğü hesaplaması yapılmıştır. Yapılan verilerin analizinde; Kolb Öğrenme Stili Ölçeği (KÖSE-III)'nde katılımcıların öğrenme stillerine göre dağılımda %34,4'ü özümseme, %32,1'i değiştirme, %22,9'u ayrıştırma ve %10,7'si yerleştirme öğrenme stiline sahip olduğu görülmüştür. Öğrenme stillerinin öğrenim görülen fakülte/yüksekokul, sosyal medya kullanım sıklığı ve derste not tutma alışkanlığı değişkenlerine göre anlamlı farklılık gösterdiği, cinsiyet, mezun olunan okul türü, anne ve baba eğitim düzeyi, aile aylık ortalama gelir, gazete okuma sıklığı, yıl içerisinde okunan tahmini kitap sayısı, tartışma programlarını takip etme durumu ve günlük tutma alışkanlığı değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir. Katılımcıların yansıtıcı düşünme düzeyi puanlarının öğrenim görülen fakülte/yüksekokul, baba eğitim düzeyi ve derste not tutma alışkanlığı değişkenleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği, cinsiyet, mezun olunan okul türü, anne eğitim düzeyi,

aile aylık ortalama gelir, gazete okuma sıklığı, yıl içerisinde okunan tahmini kitap sayısı, sosyal medya kullanım sıklığı, tartışma programlarını takip etme durumu ve günlük tutma alışkanlığı değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Katılımcıların yansıtıcı düşünme düzeyi puanları öğrenme stillerine göre incelendiğinde; en yüksek ve en düşük puan ortalamasının sırasıyla ayırıştırma ve özümseme öğrenme stiline sahip öğrenciler tarafından elde edildiği; ancak bu durumun istatistiksel açıdan önemli olmadığı görülmüştür.

Çınar'ın (2016) yapmış olduğu araştırmada geleceğin öğretmenleri olan öğretmen adaylarının düşünme stilleri ve yansıtıcı düşünme eğilimleri, onların öğretmenlik hayatlarını şekillendireceği vurgunun yanında öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında nasıl bir ilişki olduğunu incelemek ve öğretmen adaylarının düşünme stilleri tercihleri ile yansıtıcı düşünme eğilimlerinin düzeylerini belirlemek ve bazı değişkenlere göre (cinsiyetleri, okudukları sınıf ve bölümleri) farklılık gösterip göstermediğini incelemek amaçlanmıştır. Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Düşünme stilleri ve yansıtıcı düşünmenin çeşitli değişkenlere göre nasıl değiştiğini ve aralarındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır. İstatistiksel analizler bir paket program kullanılarak yapılmıştır. Araştırmanın çalışma evrenini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi 2015-2016 öğrenim yılında kayıtlı üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ndeki bölümleri arasından dokuz bölüm seçilmiş ve uygulama yapılmıştır. Araştırmada öğretmen adaylarının demografik bilgilerini (cinsiyet, sınıf, bölüm) belirlemek için kişisel bilgi formu, düşünme stillerini belirlemek için Düşünme Stilleri Envanteri (Stenberg ve Wagner, 1992) ve yansıtıcı düşünme eğilimlerini ölçmek amacıyla Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeği (Semerci, 2007) kullanılmıştır. Ölçekler 554 öğrenciye uygulanmıştır. Düşünme stilleri alt boyutları ile yansıtıcı düşünme eğilimleri alt boyutları arasındaki ilişki incelendiğinde bulunan en yüksek ilişkiler yargılayıcı düşünme stili ile araştırmacı yansıtıcı düşünme boyutu arasında, aşamacı düşünme stili ile araştırmacı yansıtıcı düşünme boyutu arasında ve aşamacı düşünme stili ile öngörülü ve içten olma yansıtıcı düşünme boyutu arasındadır. Bu ilişkiler pozitif ve orta dereceli ilişkiler olarak bulunmuştur. Öğretmen adaylarının en fazla tercih ettikleri düşünme stillerinin sırasıyla; yasa yapıcı ve aşamacı düşünme stilleri olduğu bulunmuştur. Öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile cinsiyet, sınıf ve bölüm değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme

eğilimleri ile cinsiyet ve bölüm değişkenleri arasında anlamlı farklılıklar bulunmuşken, sınıf değişkeni ile arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Çiftçi'nin (2016) yapmış olduğu araştırmanın amacı, öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile kaynaştırmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Bu araştırma, ilköğretim okullarında görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile kaynaştırmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin nasıl olduğunu belirlemek amacıyla yapılmış ilişkisel tarama modelinde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini 2010-2011 öğretim yılında Kahramanmaraş ili Merkez ilçesinde görev yapmakta olan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem ise çalışma evreni içerisinde kaynaştırma eğitimi veren ilköğretim okullarında görev yapmakta olan sınıf öğretmenlerinden rastgele seçilmiş 205 öğretmenden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak Öğretmen Bilgi Formu, Kaynaştırma Eğitime Karşı Tutum Ölçeği ve Öğretmen Öz Yeterlik Ölçeği (Teachers' Sense of EfficacyScale)'nin uzun formu kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda öğretmenlerin genel öz yeterlik ve alt boyutlarında kendilerini "oldukça yeterli" hissettiği görülmüştür. Öğretmenlerin genel öz yeterlik ve alt boyutlarında cinsiyet, kıdem, öğrenim durumu, hizmetiçi eğitim alma, sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunma durumu, daha önce kaynaştırma eğitimi verme ve daha önce kaynaştırma eğitimi verme süreleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin kaynaştırmaya eğitime karşı ne çok olumlu ne de çok olumsuz bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Öğretmenlerin kaynaştırma eğitime karşı tutumları ile cinsiyet, kıdem, öğrenim durumu, hizmetiçi eğitim alma, sınıfta kaynaştırma öğrencisi bulunma durumu, daha önce kaynaştırma eğitimi verme ve daha önce kaynaştırma eğitimi verme süreleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin genel öz yeterlik algı puanları ve kaynaştırma eğitime karşı tutum ölçeğinden aldıkları toplam puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Şanlı (2016) yapmış olduğu araştırmanın amacı, mezun öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerini bazı değişkenler açısından değerlendirmektir. Araştırma genel tarama modelindedir. Bu amaç doğrultusunda "Yansıtıcı Düşünme Eğilimi" ölçeği uygulanmıştır. Analiz aşamasında Shapiro-Wilk normallik analizi sonucu söz konusu ölçek ve alt boyut puanlarının normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Bu yüzden ölçek ve alt boyutları için yapılmış olan gruplar arası karşılaştırma testlerinde parametrik olmayan test tekniklerinden iki gruplu değişkenlerin karşılaştırılmasında Mann-Whitney u testi, üç ve daha fazla gruplu değişkenlerin karşılaştırılmasında Kruskal Wallis h testi kullanılmıştır.

Ölçek Ordu ve Samsun illerindeki 2000 mezun öğretmen adayından basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle 500 mezun öğretmen adayına uygulanmıştır. Elde edilen bulgulara göre aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır: 1. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin görüşlerinde mezun olunan bölüm, fakülte, KPSS puanı ve yabancı dil bilgisi değişkenleri açısından adayların yansıtıcı düşünme eğilimleri anlamlı olarak farklılaşmamaktadır. 2. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri cinsiyet değişkeni açısından anlamlı olarak farklılaşmaktadır. Erkek öğretmen adayları kadın öğretmen adaylarına göre daha fazla yansıtıcı düşünme eğilimindedir. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ölçeğin açık fikirlilik, sorgulayıcı ve etkili öğretim, öngörülü ve içten olma, mesleğe bakış alt boyutunda cinsiyet açısından farklılaşmaktadır; ölçeğin diğer alt boyutları olan sürekli ve amaçlı düşünme, öğretim sorumluluğu ve bilimsellik, araştırmacı alt boyutlarında cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. 3. Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin görüşlerinde mezuniyet notu değişkeni açısından adayların yansıtıcı düşünme eğilimleri ve ölçeğin alt boyutları eğilimleri anlamlı bir şekilde farklılaşmamaktadır. Ancak öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ölçeğin 'açık fikirlilik' alt boyutunda mezuniyet notu açısından farklılaştığı; mezuniyet notu 0-2,50 arasında olan öğretmen adaylarının diğer gruplardaki mezun öğretmen adaylarına göre daha açık fikirlilik eğiliminde oldukları tespit edilmiştir.



# Yöntem

### 3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile öğretmen öz-yeterlik ölçeği arasındaki ilişkiyi tespit etmek amaçlanmıştır. Bu amaç bağlamında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversite, cinsiyet, lisans, anne eğitim, baba eğitim, ekonomik gelir, büyüdüğü yer ve mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri ile öğretmen öz yeterlik düzeyleri nasıl farklılık gösterdiğini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Araştırma bu yönüyle tarama modeli niteliğindedir. Karasar (2009, s. 77)'a göre, halen var olan veya geçmişten gelen bir durumu olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarına tarama modeli denilmektedir.

### 3.2. Katılımcılar

Araştırmaya 13 ilde bulunan üniversitelerde beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 2345 beden eğitimi ve spor öğretmen adayı çalışma evrenini oluşturmaktadır. Çalışma evreni içerisinde %97 güven aralığı ve 0.03 hata miktarına göre basit seçkisiz örneklem yöntemi ile her üniversiteden eşit sayıda 840 öğretmen adayı örnekleme dahil edilmiştir. Basit seçkisiz örnekleme yönteminde araştırma yapılması hedeflenen evrendeki belirlenen birimler birbirinden bağımsız ve eşit olasılığa sahiptir. (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2010, s. 84). Örnekleme ait demografik özelliklerin dağılımı Tablo-3.1'de görülmektedir.



**Tablo 3.1: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları**

Özellikler	Kategoriler	f	%
Cinsiyet	Erkek	551	65,6
	Kadın	289	34,4
Ekonomik Gelir	0-500	104	12,4
	501-1000	200	23,8
	1001-1500	264	31,4
	1501 ve Üstü	272	32,4
Mezun Olunan Lise Türü	Genel Lise	448	53,3
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	21,1
	Meslek Lisesi	156	18,6
	Diğer	59	7,0
Öğrenim Görülen Üniversite	Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi	60	7,14
	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	60	7,14
	Mersin Üniversitesi	60	7,14
	Konya Selçuk Üniversitesi	60	7,14
	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	60	7,14
	Marmara Üniversitesi	60	7,14
	Karadeniz Teknik Üniversitesi	60	7,14
	Gazi Üniversitesi	60	7,14
	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	60	7,14
	Gaziantep Üniversitesi	60	7,14
Afyon Kocatepe Üniversitesi	60	7,14	
Kocaeli Üniversitesi	60	7,14	
Antalya Akdeniz Üniversitesi	60	7,14	
Erzurum Atatürk Üniversitesi	60	7,14	
Toplam		840	100,0

Tablo 3.1'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerinde öğrenim gören öğretmen adaylarının demografik özelliklerine göre dağılımlarının incelendiği görülmektedir. Cinsiyete göre dağılıma bakıldığında, 551 (%65,6) erkek, 289 (%34,4) kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adayı bulunmaktadır. Ekonomik gelir durumuna göre öğretim elemanlarının dağılımına bakıldığında, 0-500 gelir düzeyine sahip 104(%12,4) öğretmen adayı, 501-1000 gelir düzeyine sahip 200 (%23,8) öğretmen adayı, 1001-1500 gelir düzeyine sahip 264 (%31,4) öğretmen

adayı, 1501 ve üstü gelir düzeyine sahip 272 (%32,4) öğretmen adayı bulunmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre dağılımlarına bakıldığında, genel lise mezunu olan 448 (%53,3) öğretmen adayı, Anadolu ve Fen lisesi mezunu olan 177 (%21,1) öğretmen adayı, meslek lise mezunu olan 156 (%18,6) öğretmen adayı ve diğer lise türlerinden mezunu olan 59 (%7,0) öğretmen adayı bulunmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversitelere göre dağılımları incelendiğinde, bütün üniversitelerde 60 (%7,14) öğretmen adayı örnekleme alınmıştır. Genel itibari ile araştırmada 840 (%100,0) öğretmen adayı bulunmaktadır.

### 3.3. Verilerin Toplanması

*Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Yansıtıcı Düşünme Eğilimi (YANDE) Ölçeği:*

Semerci (2007) tarafından geliştirilen ölçek 7 alt faktörden oluşmaktadır. Alt faktörlere ait Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları 0.357 ile 0.79 arasında değişmektedir. Ölçeğin bütün olarak güvenirlik katsayısı 0.908'dir. Ölçek, 20 olumsuz ve 15 olumlu olmak üzere 5'li likert şeklinde derecelendirilmiş 35 maddeden oluşmaktadır.

*Öğretmen Öz-yeterlik Ölçeği:*

Bir diğer ölçek ise, Tschannen-Moran ve Hoy (2001) tarafından hazırlanmış olan "Öğretmen Öz-yeterlik Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçeğin Türkçeye adaptasyonu, geçerlik ve güvenirlik çalışması Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya (2005) tarafından yapılmıştır. Ölçek 9'lu Likert tipinde toplam 24 madde içermektedir. Ölçek üç alt faktör olarak geliştirilmiş ve 8 madde "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik", 8 madde "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" ve 8 madde "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" şeklinde isimlendirilmiştir.

### 3.4. Verilerin Analizi

Veriler SPSS-21 istatistik programına girilmiştir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve öğretmen öz-yeterliklerini ortaya çıkarmak için betimsel (ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değer) istatistiklerden yararlanılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeği ve öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ve alt faktörlerinden elde edilen puanlara ait dağılımın normallik ve levene homojenlik testleri yapılarak parametrik veya nonparametrik olup olmadığına karar verilmiştir. Ölçeklerin alt faktörlerinden elde edilen beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının

yansıtıcı düşünme eğilimlerini ve öğretmen öz-yeterliklerini yansıtan puanların normal dağılıma uygun olup olmadığına Kolmogorov-Smirnov Z testi incelemiş  $p>,05$ 'e göre puan dağılımlarının normal dağıldığı görülmektedir. Ölçeklerin alt faktörlerinden elde edilen beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerini ve öğretmen öz-yeterliklerini yansıtan puanlara ilişkin test varyanslarının homojenliği yani Levene homojenlik testine ait dağılım incelendiğinde Levene İstatistiğine ait  $p>,05$ 'e göre puan dağılımlarına ait test varyanslarının homojen dağıldığı görülmektedir. Ölçeklere ait elde edilen puan dağılımlarının sürekli veri olduğu ve eşit aralıklı ölçek düzeyinde olduğu görülmektedir. İki örneklemin (grup) birbirinden bağımsız olması, bağımlı değişkenlerin aralık veya oran ölçek düzeyinde ölçülmüş olması, normallik ve homojenlik varsayımlarının sağlanması parametrik test varsayımlarını karşılamaktadır. Grup sayıları kimilerine göre 30 ve kimilerine göre 15'in altına düştüğünde puanların normal dağıldığını varsaymak güçtür. Bununla birlikte küçük gruplu çalışmalar yapan araştırmacıların, topladıkları verilerin dağılımlarının uygun olması durumunda parametrik istatistikleri kullandıkları görülmektedir (Köklü, Büyüköztürk & Bökeoğlu, 2007, s. 152-161). Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının demografik özelliklerinden cinsiyete göre kullanılan ölçeklere ait puanlar arasındaki farklılığa Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi analizi ile bakılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının demografik özelliklerinden ekonomik gelir, mezun olunan lise türü, öğrenim görülen üniversite değişkenlerine göre ölçeklerin alt faktörleri ve geneline ait puanlar arasındaki farklılığa One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) analizi ile bakılmıştır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve öğretmen öz-yeterlikleri arasındaki ilişkiye Pearsonkorelasyon analizi ile bakılmıştır.

## BÖLÜM 4

# Bulgular

### 4.1. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ne düzeydedir?

*Tablo 4.1: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının YANDE Ölçeğinin Genel ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimlerine Ait Betimsel İstatistik Sonuçları*

Ölçekler	N	Minimum	Maximum	Ortalama	S	Çarpıklık
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	840	11,00	35,00	25,59	4,70	-,05
Açık Fikirlilik	840	6,00	30,00	23,10	6,41	-,63
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	840	5,00	25,00	19,54	5,41	-,74
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	840	5,00	25,00	18,44	4,45	-,38
Araştırmacı	840	6,00	30,00	22,01	4,50	-,07
Ön Görülü ve İçten Olma	840	4,00	20,00	13,47	2,89	-,62
Mesleğe Bakış	840	2,00	10,00	5,99	1,68	-,28
Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	840	54,00	167,00	128,14	21,68	-,10

Tablo 4.1'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sürekli ve amaçlı düşünmeye yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 11 ve maksimum puanın 35 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=25,59$  ( $S=4,70$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sürekli

ve amaçlı düşünmeye yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,05$  olduğu yani eğilim ortalamasının çok az üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının açık fikirliliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 6 ve maksimum puanın 30 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=23,10$  ( $S=6,41$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının açık fikirliliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,63$  olduğu yani eğilim ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sorgulayıcı ve etkili öğretime yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 5 ve maksimum puanın 25 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=19,54$  ( $S=5,41$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sorgulayıcı ve etkili öğretime yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,74$  olduğu yani eğilim ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim sorumluluğu ve bilimselliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 5 ve maksimum puanın 25 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=18,44$  ( $S=4,45$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim sorumluluğu ve bilimselliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,38$  olduğu yani eğilim ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının araştırmacı yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 6 ve maksimum puanın 30 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=22,01$  ( $S=4,50$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim araştırmacı yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,07$  olduğu yani eğilim ortalamasının çok az üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ön görülü ve içten olmaya yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 4 ve maksimum puanın 20 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=13,47$  ( $S=2,90$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ön görülü ve içten olmaya yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,62$  olduğu yani eğilim ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mesleğe bakışa yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 2 ve maksimum puanın 10 olduğu görülmektedir. Bu faktördeki eğilim ortalamalarının ise  $X=5,99$  ( $S=1,68$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mesleğe bakışa yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,28$  olduğu yani eğilim ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait minimum puan düzeyinin 54 ve maksimum puanın 167 olduğu görülmektedir. Yansıtıcı düşünmeye ilişkin eğilim ortalamalarının ise  $X=128,14$  ( $S=21,68$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,10$  olduğu yani eğilim ortalamasının biraz üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

#### 4.2. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları ne düzeydedir?

*Tablo 4.2: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimlerine Ait Betimsel İstatistik Sonuçları*

Ölçekler	N	Minimum	Maximum	Ortalama	S	Çarpıklık
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik	840	13,00	72,00	53,84	12,11	-,73
Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik	840	11,00	72,00	55,65	11,72	-,82
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik	840	11,00	72,00	55,51	11,95	-,83
Genel Öz-Yeterlik	840	35,00	216,00	165,00	34,48	-,77

Tablo 4.2'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenci katılımına yönelik öz-yeterliklerine ait minimum puan düzeyinin 13 ve maksimum puanın 72 olduğu görülmektedir. Öğrenci katılımına yönelik öz-yeterlik ortalamalarının ise  $X=53,84$  ( $S=12,11$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenci katılımına yönelik öz-yeterliklerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,73$  olduğu yani öz-yeterlik ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterliklerine ait minimum puan düzeyinin 11 ve maksimum puanın 72

olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterlik ortalamalarının ise  $X=55,65$  ( $S=11,72$ ) olduğu görülmektedir. Öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterliklerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,82$  olduğu yani öz-yeterlik ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz-yeterliklerine ait minimum puan düzeyinin 11 ve maksimum puanın 72 olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz-yeterlik ortalamalarının ise  $X=55,51$  ( $S=11,95$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz-yeterliklerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,83$  olduğu yani öz-yeterlik ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterliklerine ait minimum puan düzeyinin 35 ve maksimum puanın 218 olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik ortalamalarının ise  $X=165,00$  ( $S=34,48$ ) olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterliklerine ilişkin çarpıklık değerinin  $-,77$  olduğu yani öz-yeterlik ortalamasının üzerinde bir dağılım sergiledikleri görülmektedir.

### 4.3. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.3: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) Analizi Sonuçları*

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	Post Hoc
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Gruplar Arası	2750,63	13	211,59	11,06	,000*	1>2,1>3,1>4, 1>5,1>7,1>8, 1>10
	Gruplar İçi	15802,32	826	19,13			
	Toplam	18552,94	839				
Açık Fikirlilik	Gruplar Arası	4075,25	13	313,48	8,53	,000*	1>2,1>3,1>5, 1>7,1>8,1>10, 1>12,,6>7,6>10, 11>7,11>10
	Gruplar İçi	30371,13	826	36,77			
	Toplam	34446,38	839				
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Gruplar Arası	2544,76	13	195,75	7,35	,000*	1>2,1>3,1>5, 1>7,1>8,1>10, 2>7,4>7,5>7
	Gruplar İçi	21993,78	826	26,63			
	Toplam	24538,54	839				
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Gruplar Arası	1676,99	13	129,00	7,14	,000*	1>10,2>10,3>10, 4>10,5>10,6>10, 9>10, 11>10,12>10, 13>10,14>10
	Gruplar İçi	14924,38	826	18,07			
	Toplam	16601,37	839				
Araştırmacı	Gruplar Arası	1706,52	13	131,27	7,10	,000*	1>4,1>5,1>7, 1>8,1>10,2>7, 2>10,3>7,3>10, 6>7,6>10, 9>7,9>10, 11>7,11>10
	Gruplar İçi	15277,40	826	18,50			
	Toplam	16983,92	839				
Ön Görülü ve İçten Olma	Gruplar Arası	141,28	13	10,87	1,30	,205	
	Gruplar İçi	6887,85	826	8,34			
	Toplam	7029,13	839				
Mesleğe Bakış	Gruplar Arası	112,19	13	8,63	3,15	,001*	1>3,1>5,1>7, 1>8,1>10
	Gruplar İçi	2265,77	826	2,74			
	Toplam	2377,96	839				



Gruplar	58092,26	13	4468,64	1>2, 1>3, 1>4,
	<hr/>			1>5, 1>7, 1>8,
Arası	<hr/>			1>10, 2>7, 2>10,
Gruplar İçi	336228,60	826	407,06	3>7, 3>10, 4>7,
Yansıtıcı	<hr/>			4>10, 5>7, 5>10,
	<hr/>			6>7, 6>10, 8>7,
Düşünme	<hr/>			8>10, 9>7, 9>10,
Eğilimi	<hr/>			11>7, 11>10,
Toplam	394320,86	839		12>7, 12>10,
	<hr/>			13>7, 13>10,
<hr/>				14>7, 14>10

\* $p < ,05$  Kategoriler: Samsun On Dokuz Mayıs Üni=1; Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi=2; Mersin Üniversitesi=3; Konya Selçuk Üniversitesi=4; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi=5; Marmara Üniversitesi=6; Karadeniz Teknik Üniversitesi=7; Gazi Üniversitesi=8; Kabramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi=9; Gaziantep Üniversitesi=10; Afyon Kocatepe Üniversitesi=11; Kocaeli Üniversitesi=12; Antalya Akdeniz Üniversitesi=13; Erzurum Atatürk Üniversitesi=14

Tablo 4.3'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki farklılıkların incelendiği görülmektedir. "Sürekli ve Amaçlı Düşünme" alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)} = 11,06$ ,  $p = ,000 < ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sürekli ve amaçlı düşünmeye yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=28,50$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=24,97$ ), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=24,98$ ), Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=25,05$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=25,00$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,18$ ), Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=25,17$ ), Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitim ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,90$ ) büyük olmasından kaynaklanmaktadır.

"Açık fikirlilik" alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme

eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=8,53$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının açık fikirliliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=27,18$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,35$ ), Mersin Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,75$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,78$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=17,00$ ), Gazi Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,48$ ), Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,45$ ), Kocaeli Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinde ( $\bar{X}=23,12$ ) büyük olmasından, Marmara Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının açık fikirliliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=24,17$ ) ve Afyon Kocatepe Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının açık fikirliliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=25,03$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=17,00$ ), Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,45$ ), büyük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=7,35$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sorgulayıcı ve etkili öğretime yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=22,33$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,30$ ), Mersin Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,22$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,80$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=14,62$ ), Gazi Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,68$ ), Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,63$ ) büyük olmasından,

Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinin ( $\bar{X}=14,62$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,30$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,80$ ) ve Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=20,05$ ) küçük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=7,14$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim sorumluluğu ve bilimselliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=14,33$ ), Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,23$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,72$ ), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,83$ ), Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,52$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,52$ ), Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,33$ ), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,17$ ), Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,85$ ), Kocaeli Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,28$ ), Antalya Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=18,70$ ), Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,43$ ) küçük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Araştırmacı” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=7,10$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının araştırmacı yapıya yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=24,50$ ), Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının

eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,72$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,50$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=19,17$ ), Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,78$ ), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,23$ ) büyük olmasından, Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinin ( $\bar{X}=19,17$ ) ve Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinin ( $\bar{X}=18,93$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,32$ ), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,03$ ), Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,78$ ), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=22,23$ ), Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=23,15$ ) küçük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Ön Görülü ve İçten Olma” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=1,30$ ,  $p=,205>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Mesleğe Bakış” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=3,15$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mesleğe bakışa yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=6,57$ ), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=5,77$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=5,87$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=5,28$ ), Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=5,63$ ), Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=5,30$ ) büyük olmasından kaynaklanmaktadır.

Yanıtsıcı düşünme eğilimi ölçeğinin geneline ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yanıtsıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(13-826)}=10,98$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yanıtsıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=141,53$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=127,18$ ), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=125,83$ ), Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=128,10$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=126,57$ ), Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=108,05$ ), Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=125,45$ ), Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=113,55$ ) büyük olmasından, Karadeniz Teknik Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinin ( $\bar{X}=108,05$ ) ve Gaziantep Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinin ( $\bar{X}=13,55$ ), Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=127,18$ ), Mersin Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=125,83$ ), Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=128,10$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=126,57$ ), Gazi Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=125,45$ ), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=131,77$ ), Afyon Kocatepe Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=135,98$ ), Kocaeli Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=130,68$ ), Antalya Akdeniz Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=132,65$ ), Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden ( $\bar{X}=134,08$ ) küçük olmasından kaynaklanmaktadır.

#### 4.4. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.4: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Üniversiteye Göre Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) Analizi Sonuçları*

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	Sig.	Post Hoc
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz- Yeterlik	Gruplar Arası	3216,19	13	247,40	1,71	,055	
	Gruplar İçi	119733,12	826	144,96			
	Toplam	122949,30	839				
Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz- Yeterlik	Gruplar Arası	4097,08	13	315,16	2,34	,005*	
	Gruplar İçi	111227,20	826	134,66			
	Toplam	115324,28	839				
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz- Yeterlik	Gruplar Arası	4098,03	13	315,23	2,25	,007*	
	Gruplar İçi	115675,80	826	140,04			
	Toplam	119773,83	839				
Genel Öz- Yeterlik	Gruplar Arası	32371,92	13	2490,15	2,13	,011*	
	Gruplar İçi	965223,08	826	1168,55			
	Toplam	997595,00	839				

\* $p < ,05$  Kategoriler: Samsun On Dokuz Mayıs Üni=1; Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi=2; Mersin Üniversitesi=3; Konya Selçuk Üniversitesi=4; Kütahya Dumlupınar Üniversitesi=5; Marmara Üniversitesi=6; Karadeniz Teknik Üniversitesi=7; Gazi Üniversitesi=8; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi=9; Gaziantep Üniversitesi=10; Afyon Kocatepe Üniversitesi=11; Kocaeli Üniversitesi=12; Antalya Akdeniz Üniversitesi=13; Erzurum Atatürk Üniversitesi=14

Tablo 4.4'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğretmen öz-yeterlikleri arasındaki farklılıkların incelendiği görülmektedir. "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(13-826)} = 1,71$ ,  $p = ,055 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(13-826)}=2,34$ ,  $p=,005<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz yeterliklerinin ( $\bar{X}=50,70$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz yeterliklerinden ( $\bar{X}=58,27$ ), Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz yeterliklerinden ( $\bar{X}=58,30$ ) daha küçük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(13-826)}=2,25$ ,  $p=,007<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz yeterliklerinin ( $\bar{X}=51,23$ ), Kütahya Dumlupınar Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz yeterliklerinden ( $\bar{X}=58,72$ ), Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz yeterliklerinden ( $\bar{X}=58,78$ ) daha küçük olmasından kaynaklanmaktadır.

Beden eğitimi ve spor öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneline ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(13-826)}=2,13$ ,  $p=,011<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterliklerinin ( $\bar{X}=151,58$ ), Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterliklerinden ( $\bar{X}=173,72$ ) daha küçük olmasından kaynaklanmaktadır.



#### 4.5. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.5: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p																																																																																
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Erkek	551	25,82	4,55	1,98	838	,048*																																																																																
	Kadın	289	25,15	4,96				Açık Fikirlilik	Erkek	551	22,64	6,50	2,84	838	,005*	Kadın	289	23,96	6,14	Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Erkek	551	19,11	5,46	3,23	838	,001*	Kadın	289	20,37	5,21	Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Erkek	551	18,52	4,04	,71	838	,480	Kadın	289	18,29	5,15	Araştırmacı	Erkek	551	22,09	4,28	,74	838	,460	Kadın	289	21,85	4,89	Ön Görülül ve İçten Olma	Erkek	551	13,55	2,83	1,16	838	,246	Kadın	289	13,31	3,02	Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668	Kadın	289	5,96	1,72	Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470
Açık Fikirlilik	Erkek	551	22,64	6,50	2,84	838	,005*																																																																																
	Kadın	289	23,96	6,14				Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Erkek	551	19,11	5,46	3,23	838	,001*	Kadın	289	20,37	5,21	Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Erkek	551	18,52	4,04	,71	838	,480	Kadın	289	18,29	5,15	Araştırmacı	Erkek	551	22,09	4,28	,74	838	,460	Kadın	289	21,85	4,89	Ön Görülül ve İçten Olma	Erkek	551	13,55	2,83	1,16	838	,246	Kadın	289	13,31	3,02	Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668	Kadın	289	5,96	1,72	Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470	Kadın	289	128,89	22,13								
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Erkek	551	19,11	5,46	3,23	838	,001*																																																																																
	Kadın	289	20,37	5,21				Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Erkek	551	18,52	4,04	,71	838	,480	Kadın	289	18,29	5,15	Araştırmacı	Erkek	551	22,09	4,28	,74	838	,460	Kadın	289	21,85	4,89	Ön Görülül ve İçten Olma	Erkek	551	13,55	2,83	1,16	838	,246	Kadın	289	13,31	3,02	Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668	Kadın	289	5,96	1,72	Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470	Kadın	289	128,89	22,13																				
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Erkek	551	18,52	4,04	,71	838	,480																																																																																
	Kadın	289	18,29	5,15				Araştırmacı	Erkek	551	22,09	4,28	,74	838	,460	Kadın	289	21,85	4,89	Ön Görülül ve İçten Olma	Erkek	551	13,55	2,83	1,16	838	,246	Kadın	289	13,31	3,02	Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668	Kadın	289	5,96	1,72	Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470	Kadın	289	128,89	22,13																																
Araştırmacı	Erkek	551	22,09	4,28	,74	838	,460																																																																																
	Kadın	289	21,85	4,89				Ön Görülül ve İçten Olma	Erkek	551	13,55	2,83	1,16	838	,246	Kadın	289	13,31	3,02	Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668	Kadın	289	5,96	1,72	Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470	Kadın	289	128,89	22,13																																												
Ön Görülül ve İçten Olma	Erkek	551	13,55	2,83	1,16	838	,246																																																																																
	Kadın	289	13,31	3,02				Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668	Kadın	289	5,96	1,72	Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470	Kadın	289	128,89	22,13																																																								
Mesleğe Bakış	Erkek	551	6,01	1,67	,43	838	,668																																																																																
	Kadın	289	5,96	1,72				Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470	Kadın	289	128,89	22,13																																																																				
Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Erkek	551	127,75	21,45	,72	838	,470																																																																																
	Kadın	289	128,89	22,13																																																																																			

Tablo 4.5'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yansıtıcı düşünme eğilim ölçeğinin alt faktörleri ve geneline ilişkin eğilimleri arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. "Sürekli ve Amaçlı Düşünme" alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=25,82$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=25,15$ ) arasında  $t_{(898)}=1,98$ ,  $p=,048<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sürekli ve amaçlı düşünmeye yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin, kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

"Açık Fikirlilik" alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=22,64$ ) ile kadın



beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=23,96$ ) arasında  $t_{(898)}=2,84$ ,  $p=,005<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının açık fikirliliğe yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin, kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=19,11$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=20,37$ ) arasında  $t_{(898)}=3,23$ ,  $p=,001<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sorgulayıcı ve etkili öğretime yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin, kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimlerinden daha düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

“Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=18,52$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=18,29$ ) arasında  $t_{(898)}=,71$ ,  $p=,480>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Araştırmacı” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=22,09$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=21,85$ ) arasında  $t_{(898)}=,74$ ,  $p=,460>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Ön Görülü ve İçten Olma” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=13,55$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=13,31$ ) arasında  $t_{(898)}=1,16$ ,  $p=,246>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Mesleğe Bakış” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=6,01$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=5,95$ ) arasında  $t_{(898)}=,43$ ,  $p=,668>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Yansıtıcı düşünme eğilimine ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=127,75$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ( $\bar{X}=128,89$ ) arasında  $t_{(898)}=,72$ ,  $p=,470>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

#### 4.6. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.6: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait Independent-Sample (Bağımsız Örneklem) T-Testi Sonuçları*

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	t	sd	p
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik	Erkek	551	54,11	11,90	,90	838	,370
	Kadın	289	53,32	12,50			
Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik	Erkek	551	55,64	11,83	,02	838	,988
	Kadın	289	55,65	11,54			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik	Erkek	551	55,82	11,72	1,03	838	,303
	Kadın	289	54,93	12,38			
Genel Öz-Yeterlik	Erkek	551	165,57	34,14	,67	838	,505
	Kadın	289	163,90	35,15			

*\*p < ,05*

Tablo 4.6'ya bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin alt faktörleri ve geneline ilişkin yeterlikleri arasındaki farklılığın incelendiği görülmektedir. “Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=54,11$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=53,32$ ) arasında  $t_{(898)} = ,90$ ,  $p = ,370 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=55,64$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=55,65$ ) arasında  $t_{(898)} = ,02$ ,  $p = ,988 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=55,82$ ) ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=54,93$ ) arasında  $t_{(898)} = 1,03$ ,  $p = ,303 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Genel beden eğitimi ve spor öğretmen öz-yeterliklerine ilişkin erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=165,57$ )

ile kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ( $\bar{X}=163,90$ ) arasında  $t_{(898)}=,67$ ,  $p=,505>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen, erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının genel beden eğitimi ve spor öğretmen öz-yeterlik algılarının, kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlik algılarından daha yüksek olduğu görülmektedir.

#### 4.7. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.7: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Ekonomik Gelirlerine Göre Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeğinin Genel ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) Analizi Sonuçları*

Ölçekler	Ekonomik Gelir	N	$\bar{X}$	S	F (3/836)	p	Post Hoc (Tukey)
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	0-500	104	24,58	5,04	3,49	,015*	4>1
	501-1000	200	25,70	4,31			
	1001-1500	264	25,30	4,80			
	1501 ve Üstü	272	26,19	4,68			
Açık Fikirlilik	0-500	104	23,60	6,33	,52	,672	
	501-1000	200	22,97	6,40			
	1001-1500	264	22,80	6,62			
	1501 ve Üstü	272	23,29	6,25			
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	0-500	104	20,02	5,27	,46	,708	
	501-1000	200	19,42	5,47			
	1001-1500	264	19,65	5,40			
	1501 ve Üstü	272	19,34	5,44			
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	0-500	104	18,06	5,18	1,68	,170	
	501-1000	200	18,93	4,13			
	1001-1500	264	18,09	4,67			
	1501 ve Üstü	272	18,57	4,12			
Araştırmacı	0-500	104	21,63	4,49	1,59	,190	
	501-1000	200	22,42	4,37			
	1001-1500	264	21,64	4,77			
	1501 ve Üstü	272	22,21	4,30			
Ön Görüli ve İçten Olma	0-500	104	13,21	2,76	,51	,677	
	501-1000	200	13,64	2,70			
	1001-1500	264	13,43	3,12			
	1501 ve Üstü	272	13,48	2,87			

Mesleğe Bakış	0-500	104	6,13	1,84	,27	,846
	501-1000	200	5,95	1,53		
	1001-1500	264	5,98	1,74		
	1501 ve Üstü	272	5,99	1,68		
Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	0-500	104	127,21	23,33	,63	,595
	501-1000	200	129,02	20,99		
	1001-1500	264	126,89	21,68		
	1501 ve Üstü	272	129,07	21,57		

\* $p < ,05$  Kategoriler: 0-500=1; 501-1000=2; 1001-1500=3; 1501 ve Üstü=4

Tablo 4.7'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki farklılıkların incelendiği görülmektedir. “Sürekli ve Amaçlı Düşünme” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=3,49$ ,  $p=,015 < ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, “1501 ve üstü” gelir düzeyine sahip olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sürekli ve amaçlı düşünmeye yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X}=26,19$ ), “0-500” gelir düzeyine sahip olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sürekli ve amaçlı düşünmeye yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinden ( $\bar{X}=24,58$ ) büyük olmasından kaynaklanmaktadır.

- “Açık fikirlilik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=,52$ ,  $p=,672 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=,46$ ,  $p=,708 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=1,68$ ,  $p=,170 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Araştırmacı” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=1,59$ ,  $p=,190 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Ön Görülü ve İçten Olma” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yanıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = ,51$ ,  $p = ,677 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Mesleğe Bakış” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yanıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = ,27$ ,  $p = ,846 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre yanıtıcı düşünme eğilimlerinin geneli arasında  $F_{(3-836)} = ,63$ ,  $p = ,595 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Genel olarak gelir düzeylerine göre yanıtıcı düşünme eğilimlerinin birbirlerine yakın bir dağılım sergilemelerinden dolayı anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir.

#### 4.8. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.8: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Ekonomik Gelirlerine Göre Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) Analizi Sonuçları*

Ölçekler	Ekonomik Gelir	N	$\bar{X}$	S	F (172/5)	p	Post Hoc (Tukey)
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik	0-500	104	53,54	12,05	,97	,404	
	501-1000	200	53,85	11,47			
	1001-1500	264	53,00	12,25			
	1501 ve Üstü	272	54,76	12,44			
Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik	0-500	104	55,60	11,84	1,55	,201	
	501-1000	200	55,04	12,07			
	1001-1500	264	54,87	11,93			
	1501 ve Üstü	272	56,86	11,17			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik	0-500	104	56,12	12,07	,40	,752	
	501-1000	200	55,47	11,76			
	1001-1500	264	54,92	12,42			
	1501 ve Üstü	272	55,90	11,61			
Genel Öz-Yeterlik	0-500	104	165,25	34,30	,88	,454	
	501-1000	200	164,36	34,00			
	1001-1500	264	162,78	35,27			
	1501 ve Üstü	272	167,53	34,15			

\* $p < ,05$  Kategoriler: 0-500=1; 501-1000=2; 1001-1500=3; 1501 ve Üstü=4

Tablo 4.8'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasındaki farklılıkların incelendiği görülmektedir. “Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)} = ,97$ ,  $p = ,404 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)} = 1,55$ ,  $p = ,201 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)} = ,40$ ,  $p = ,752 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneline ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelirlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)} = ,88$ ,  $p = ,454 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir. Ekonomik geliri 1501 ve Üstü gelir düzeyine sahip olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının diğer ekonomik gelir düzeyine sahip olan öğretmen beden eğitimi ve spor adaylarının öz-yeterliklerinden daha yüksek olduğu fakat anlamlı bir farklılık ortaya çıkarmadığı görülmektedir.

#### 4.9. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yanıtıcı düşünme eğilimleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.9: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Yanıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) Analizi Sonuçları*

Ölçekler	Lise Türü	N	$\bar{X}$	S	F (3/836)	p	Post Hoc (Tukey)
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	Genel Lise	448	25,68	4,84	,39	,764	
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	25,25	4,71			
	Meslek Lisesi	156	25,69	4,31			
	Diğer	59	25,66	4,67			
Açık Fikirlilik	Genel Lise	448	23,09	6,56	,39	,761	
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	23,06	5,90			
	Meslek Lisesi	156	22,85	6,91			
	Diğer	59	23,90	5,36			
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	Genel Lise	448	19,57	5,59	,09	,963	
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	19,66	5,03			
	Meslek Lisesi	156	19,37	5,35			
	Diğer	59	19,44	5,34			
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	Genel Lise	448	18,55	4,50	,36	,783	
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	18,15	4,40			
	Meslek Lisesi	156	18,44	4,52			
	Diğer	59	18,54	4,08			
Araştırmacı	Genel Lise	448	22,24	4,60	3,21	,023	1>4
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	21,33	4,49			
	Meslek Lisesi	156	22,48	4,16			
	Diğer	59	21,05	4,35			
Ön Görülü ve İçten Olma	Genel Lise	448	13,58	3,10	1,89	,130	
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	13,04	2,58			
	Meslek Lisesi	156	13,70	2,52			
	Diğer	59	13,32	3,00			

Mesleğe Bakış	Genel Lise	448	5,94	1,76	,40	,753
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	6,08	1,63		
	Meslek Lisesi	156	6,04	1,53		
	Diğer	59	6,03	1,64		
Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	Genel Lise	448	128,64	22,13	,40	,750
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	126,58	21,14		
	Meslek Lisesi	156	128,56	22,06		
	Diğer	59	127,95	18,90		

*\*p<,05 Kategoriler: Genel Lise=1; Anadolu ve Fen Lisesi=2; Meslek Lisesi=3; Diğer Lise Türü=4*

Tablo 4.9'a bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki farklılıkların incelendiği görülmektedir. “Sürekli ve Amaçlı Düşünme” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = ,39$ ,  $p = ,764 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Açık Fikirlilik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = ,39$ ,  $p = ,761 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = ,09$ ,  $p = ,963 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = ,36$ ,  $p = ,783 > ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Araştırmacı” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)} = 3,21$ ,  $p = ,023 < ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının araştırmacı yapıya yönelik yansıtıcı düşünme eğilimlerinin ( $\bar{X} = 22,24$ ), diğer lise mezunu olan beden eğitimi



ve spor öğretmen adaylarının araştırmacı yapıya yönelik yanıtsıcı düşünme eğilimlerinden ( $\bar{X}=21,05$ ) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

“Ön Görülü ve İçten Olma” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yanıtsıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=1,89$ ,  $p=,130>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

“Mesleğe Bakış” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yanıtsıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=,40$ ,  $p=,753>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

Genel yanıtsıcı düşünme eğilimine ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yanıtsıcı düşünme eğilimleri arasında  $F_{(3-836)}=,40$ ,  $p=,750>,05$ 'e göre anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir.

#### 4.10. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öğretmen öz-yeterlikleri arasında farklılık var mıdır?

*Tablo 4.10: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Geneli ve Alt Faktörüne İlişkin Eğilimleri Arasındaki Farklılığa Ait One-Way ANOVA (Tek Yönlü Varyans) Analizi Sonuçları*

Ölçekler	Lise Türü	N	$\bar{X}$	S	F (3/836)	p	Post Hoc (Tukey)
Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik	Genel Lise	448	55,16	11,97	3,89	,009*	1>4
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	52,19	12,27			
	Meslek Lisesi	156	52,65	12,35			
	Diğer	59	51,93	11,04			
Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik	Genel Lise	448	57,17	11,25	6,20	,000*	1>2, 1>4
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	53,01	12,73			
	Meslek Lisesi	156	54,83	11,19			
	Diğer	59	54,14	11,94			
Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik	Genel Lise	448	56,98	11,60	6,24	,000*	1>2, 1>4
	Anadolu ve Fen Lisesi	177	52,93	12,67			
	Meslek Lisesi	156	55,33	10,99			
	Diğer	59	52,68	13,15			

	Genel Lise	448	169,30	33,47		
Genel Öz- Yeterlik	Anadolu ve Fen Lisesi	177	158,13	36,62	5,62	,001* 1>2, 1>4
	Meslek Lisesi	156	162,80	33,24		
	Diğer	59	158,75	34,67		

\* $p < ,05$  Kategoriler: Genel Lise=1; Anadolu ve Fen Lisesi=2; Meslek Lisesi=3; Diğer Lise Türü=4

Tablo 4.10'a bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre beden eğitimi ve spor öğretmen öz-yeterlikleri arasındaki farklılıkların incelendiği görülmektedir. “Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)}=3,89$ ,  $p=,009 < ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenci katılımına yönelik öz-yeterlik düzeylerinin ( $\bar{X}=55,16$ ), diğer lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenci katılımına yönelik öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=51,93$ ) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

“Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)}=6,20$ ,  $p=,000 < ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterlik düzeylerinin ( $\bar{X}=57,17$ ), diğer lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=54,14$ ), Anadolu ve fen lisesi mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretim stratejilerine yönelik öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=53,01$ ) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

“Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörüne ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)}=6,24$ ,  $p=,000 < ,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz-yeterlik düzeylerinin ( $\bar{X}=56,98$ ), diğer lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=52,68$ ), Anadolu ve fen lisesi mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=52,93$ ) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneline ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öz-yeterlikleri arasında  $F_{(3-836)}=5,62$ ,  $p=,000<,05$ 'e göre anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Bu anlamlı farklılık, genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerinin ( $\bar{X}=169,30$ ), diğer lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=158,75$ ), Anadolu ve fen lisesi mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerinden ( $\bar{X}=158,13$ ) daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

#### 4.11. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlikleri ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında ilişki var mıdır?

*Tablo 4.11: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmen Adaylarının Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeğinin Alt Faktörleri ve Geneli ile Yansıtıcı Düşünme Eğilimi Ölçeğinin Alt Faktörleri ve Geneli Arasındaki İlişkiye Ait Pearson Korelasyon Analizi Sonuçları*

	Öğrenci Katılımına Yönelik	Öğretim Stratejilerine Yönelik	Sınıf Yönetimine Yönelik	Genel Öz-Yeterlik
Sürekli ve Amaçlı Düşünme	r ,26(*)	,24(*)	,24(*)	,26(*)
	p ,000	,000	,000	,000
Açık Fikirlilik	r ,17(*)	,20(*)	,20(*)	,20(*)
Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim	p ,000	,000	,000	,000
Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik	r ,17(*)	,21(*)	,22(*)	,21(*)
	p ,000	,000	,000	,000
	r ,30(*)	,28(*)	,30(*)	,31(*)
	p ,000	,000	,000	,000
	r ,36(*)	,37(*)	,38(*)	,38(*)
Araştırmacı Ön Görülü ve İçten Olma	p ,000	,000	,000	,000
Mesleğe Bakış	r ,41(*)	,42(*)	,41(*)	,43(*)
Yansıtıcı Düşünme Eğilimi	p ,000	,000	,000	,000
	r -,14(*)	-,14(*)	-,13(*)	-,14(*)
	p ,000	,000	,000	,000
	r ,33(*)	,34(*)	,35(*)	,35(*)
	p ,000	,000	,000	,000

\* $p<,05$

Tablo 4.11'e bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin alt faktörleri ve geneli ile yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin alt faktörleri ve geneli arasındaki korelasyon ilişkisinin incelendiği görülmektedir. Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Sürekli ve Amaçlı Düşünme" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,26$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,24$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,24$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,26$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Açık Fikirlilik" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,17$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,20$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,20$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,20$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,17$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,21$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,22$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,21$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Öğretim Sorumluluğu ve Bilimsellik" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,30$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,28$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt

faktörü arasında  $r=,30$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,31$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yanıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Araştırmacı" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,36$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,37$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,38$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu ve Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,38$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yanıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Ön Görülü ve İçten Olma" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,41$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,42$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,41$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,43$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yanıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin "Mesleğe Bakış" alt faktörünün, öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=-,14$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=-,14$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu, "Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=-,13$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu ve Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=-,14$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir.

Yanıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin geneli ile öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin "Öğrenci Katılımına Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,33$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu, "Öğretim Stratejilerine Yönelik Öz-Yeterlik" alt faktörü arasında  $r=,34$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir

ilişki olduğu, “Sınıf Yönetimine Yönelik Öz-Yeterlik” alt faktörü arasında  $r=,35$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu ve Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ile arasında  $r=,35$ ,  $p=,000<,01$ 'e göre pozitif yönde orta düzeye yakın anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlikleri, yansıtıcı düşünme eğilimlerinin %12'sini ( $r^2=0.35^2=0,12$ ) açıklamaktadır.



## Tartışma, Sonuç ve Öneriler

### 5.1. Tartışma ve Sonuçlar

**Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerine ait alt faktörlerde ve genelinde eğilim ortalamasının üzerinde bir dağılım sergilediği, yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olması; yönetim, yönetici, çalışma ortamı, öğretmen-öğrenci ilişkisi, yer almış olduğu görev ve sorumluluklar, almış olduğu ücret, ödül ve ceza, sosyal hayat ve imkanlar gibi performans etkileyen unsurlar kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Ergüven (2011)'in yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerini yüksek oranda kullandıkları ve eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Demir ve Durdukoca (2012)'in yaptığı çalışmada, öğretmenlerin yüksek düzeyde yansıtıcı düşünme becerilerine sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

**İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmen öz-yeterliklerine ait alt faktörlerde ve genelinde öz-yeterlik ortalamasının üzerinde bir dağılım sergilediği sonucuna ulaşılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterliklerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikleri ortalamasının üzerinde bir dağılım sergilemesi, gelecek performansların yeterli olacağı beklentilerine katkıda bulunan öğretim performansının başarılı olduğunu kabul etmesinden dolayı olabileceği düşünülmektedir. Eker (2014)'in yapmış olduğu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inanç düzeyleri bakımından kendilerini



yeterli hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Çimen (2007)'in ve Gençtürk ve Memiş (2010)'in yaptığı çalışmaların sonuçlarıyla da benzerlik göstermektedir.

**Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin geneli ve alt faktörleri arasından “Ön Görülü ve İçten Olma” alt faktörü hariç diğer alt faktörlerde yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ölçeğin genelinde ve alt faktörlerinde öğrenim görülen üniversiteye göre yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki farklılığın asıl kaynağının Samsun On Dokuz Mayıs Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin çok yüksek olmasından, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin çok düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

**Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri üniversiteye göre öğretmen öz-yeterlikleri ölçeğinin geneli ve öğretim stratejilerine yönelik öz yeterlik, sınıf yönetimine yönelik öz-yeterlik alt faktörlerinden öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Anlamlı farklılığın olmasının asıl kaynağı, Konya Selçuk Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlik düzeylerinin çok düşük olması, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi'nde öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinin çok yüksek olmasındandır.

**Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin “Sürekli ve Amaçlı Düşünme”, “Açık Fikirlilik”, “Sorgulayıcı ve Etkili Öğretim” alt faktörlerinde yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında anlamlı farklılık olduğu diğer alt faktörler ve genelinde cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu üç faktörde sürekli ve amaçlı düşünme alt faktörde erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adayların yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olduğu, diğer iki alt faktörde ise kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ölçeğin genelinde anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin, erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin, erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı

düşünme eğilimlerinden daha yüksek olmasının sebebi olarak. Kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının daha çok araştırmacı ve sorun çözme stratejilerinde yer almalarından kaynaklanmış olabileceği düşünülmektedir. Üstün (2011)'ün yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin erkek beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimlerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kılınç (2010)'ın yaptığı yüksek lisans tez çalışmasında, Kadın öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimlerinin erkek öğretmenlerin yansıtıcı düşünme eğilimlerine göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aslan (2009)'ın araştırma sonuçlarına göre bayan öğretmenlerin erkek meslektaşlarına göre daha yüksek bir yansıtıcı düşünme eğilimi gösterdikleri belirlenmiştir.

**Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin alt faktörleri ve geneline ilişkin öz-yeterlikleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen, ölçeğin genelinde erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinin, kadın beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz-yeterliklerinden daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinin kadın beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinden daha yüksek olması. Erkek beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yüksek düzeyde plan ve programlama yapabilme, sınıf ortamında organizasyon düzenleyebilme niteliği olma ve farklı yol ve stratejileri kullanabilmesinden kaynaklı olabileceği düşünülmektedir. Doğan (2013)'ın yaptığı doktora tez çalışmasında cinsiyete göre benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

**Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelir düzeylerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin “Sürekli ve Amaçlı Düşünme” alt faktörlerinde yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında anlamlı farklılık olduğu diğer alt faktörler ve genelinde ekonomik gelir düzeylerine göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Sürekli ve amaçlı düşünme alt faktöründe “1501 ve üstü” gelir düzeyine sahip olan öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin, “0-500” gelir düzeyine sahip olan öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinden daha büyük olmasından dolayı anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin geneline bakıldığında anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen “1501 ve üstü” gelir düzeyine sahip olan öğretim elemanlarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

**Sekizinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelir düzeylerine göre öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ve alt faktörlerine bakıldığında öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneline bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının ekonomik gelir düzeylerine göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen “1501 ve üstü” gelir düzeyine sahip olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

**Dokuzuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre yansıtıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin “Araştırmacı” alt faktörlerinde yansıtıcı düşünme eğilimleri arasında anlamlı farklılık olduğu diğer alt faktörler ve genelinde mezun oldukları lise türlerine göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin geneline bakıldığında beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre anlamlı bir farklılık olmamasına rağmen genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

**Onuncu Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının mezun oldukları lise türlerine göre öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ve alt faktörlerine bakıldığında öz-yeterlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Genel lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinin, meslek lisesi ve diğer lise mezunu olan beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterliklerinden daha yüksek olmasından dolayı anlamlı farklılık ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmaktadır.

**On Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar,** Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ölçeğinin alt faktörleri ve geneli ile öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin alt faktörleri ve geneli arasındaki ilişki incelendiğinde, yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin sürekli ve amaçlı düşünme, açık fikirlilik, sorgulayıcı ve etkili öğretim, öğretim sorumluluğu ve bilimsellik alt faktörleri ile öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ve alt faktörleri arasında düşük düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin araştırmacı, ön görülü ve içten olma alt faktörleri ile öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin geneli ve alt faktörleri arasında orta düzeye yakın ve orta düzeyde pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Mesleğe bakış alt faktörüne yönelik beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin alt faktörleri ve

geneline ilişkin öz-yeterlikleri arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yansıtıcı düşünme eğilimi ölçeğinin geneline ilişkin beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının eğilimleri ile öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin alt faktörleri arasında orta düzeye yakın pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ile öğretmen öz-yeterlikleri arasında orta düzeye yakın pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Yelken ve Duban (2010)'ın araştırmasında öğretmen adaylarının gerek sahip oldukları kişisel ve mesleki özelliklerin, gerekse sahip olmayı hedefledikleri öğretmen özelliklerinin yansıtıcı öğretmen özellikleriyle örtüştüğünü göstermiştir.

## 5.2. Öneriler

Beden eğitimi ve spor öğretmen adayların atandıklarında karşılaştıkları problemlerle nasıl mücadele edebileceklerine ilişkin seminerler verilmelidir. Örnek problem durumları derinlemesine işlenerek nasıl mücadele edebilecekleri noktasında bilinçlendirilmelidir. Bu sayede öz-yeterlik inançları yükseltilmesi hedeflenebilir.

Benzer konularda farklı deneysel çalışmalar kurgulanarak beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlikteki değişimlerinin daha kalıcı hale getirilmesi sağlanabilir.

Daha geniş örneklem grubu ile çalışılarak durum tespitleri sonucu ülke genelinde yansıtıcı düşünme eğilimlerini ve öğretmen öz-yeterlik düzeylerini artırmaya yönelik önlemler alınması için yönlendirmeler yapılabilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının hem yansıtıcı düşünme eğilimlerini artırabilmek hem de öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterliklerini artırabilmek için lisans öğrenimi sırasında öğrenciyi merkeze alan bir öğretme-öğrenme sürecinin tasarlanması ve öğretim elemanları tarafından derslerin işleyişinde kullanılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.



## Kaynakça

- Ashton, P. T., & Webb, R. B. (1986). *Making a difference: teachers' sense of efficacy and student achievement*, N Y: Longman.
- Aslan, G. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri ile sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Atay, D. Y. (2003). *Öğretmen eğitiminin değişen yüzü*. Ankara: Nobel.
- Ateş, A. (2014). *Güzel sanatlar eğitimi öğrencilerinin öğretmen öz yeterlik inançlarının belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Avcı, E. (2013). *İlköğretim sosyal bilgiler öğretmenlerinin karakter eğitimine dair öz-yeterliklerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Aydemir, U. (2016). *Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünce eğilimleri ile yansıtma yetenekleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 191–215.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: the exercise of control*. New York: W. H. Freeman and Company.
- Bayraktar, Ş., & Çınar, D. (2010). Öğretmen adaylarının gözü ile fen ve teknoloji öğretmenlerinin etkili öğretmen davranışlarını gerçekleştirme düzeyleri, *Abi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(3), 131-152.
- Brownell, M., & Pajares, F. (1999) Classroom teachers' sense of efficacy to instruct special education students, *Teacher Education and Special Education*, 22, 154–164.
- Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz Ş., & Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Pegem.
- Ceyhan, G. (2014). *Üniversite öğrencilerinin yansıtıcı düşünme düzeyleri ve araştırmaya yönelik kaygılarının çeşitli değişkenler açısından cart analizi ile incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, Van.

- Cihan, B. B. (2014). *Beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğretmenlik bölümünde öğrenim gören öğrencilerin akademik, sportif ve öğretmenlik özyeterlik algularının incelenmesi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çapa, Y., Çakıroğlu, J., & Sarıkaya, H. (2005). The development and validation of a Turkish version of teachers' sense of efficacy scale, *Education and Science* 30(137), 74-81.
- Çaycı, D. (2014). *Öğretmen adaylarının öğretmenlik öz-yeterlikleri ile mesleki yatkınlıkları arasındaki yordama ilişkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat.
- Çelik, M.C. (2017). *Üniversite öğrencilerinin öğrenme stilleri ve yansıtıcı düşünme düzeylerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Çınar, G. (2016). *Öğretmen adaylarının düşünme stilleri ile yansıtıcı düşünme eğilimleri arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Çiftçi, C. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik alguları ile kaynaşturmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Çimen, S. (2007). *İlköğretim öğretmenlerinin tükenmişlik yaşantıları ve yeterlik alguları*. Yüksek Lisans Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli
- Çoban, A.,&Sanalan, A. (2002). Fen bilgisi öğretimi dersinde özgün deney tasarımı sürecinin öğretmen adayının öz yeterlik algısına etkisi. *Atatürk Üniversitesi Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(2), 3-10.
- Dalgıç, G. (2011). *Okul yöneticilerinin yansıtıcı düşünme beceri ve uygulamalarının incelenmesi: İstanbul ve Kopenhag örneği*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Dewey, J. (1910). *How we think*. D.C: Heath& Co.
- Doğan, S. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algısı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi (Ağrı ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Erzincan.
- Duban, N.,& Yelken, T. Y. (2010). Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimleri ve yansıtıcı öğretmen özellikleriyle ilgili görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2).
- Durdurkoca, F. Ş.,& Demir, M. (2012). İlköğretim öğretmenlerinin bazı değişkenlere göre yansıtıcı düşünme düzeyleri ve düşüncelerindeki öğretmen niteliklerinin yansıtıcı öğretmen niteliklerine uygunluğu. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(20), 357-374.
- Eker, C. (2014). Sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik inanç düzeyleri üzerine bir araştırma. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 162-176.

- Ergüven, S. (2011). *Öğretmenlerin yansıtıcı düşünme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Erton, İ. (2014). *Yansıtıcı Öğretim İle Eğitimde Kalite Kontrolü*. Cumhuriyet Gazetesi Bilim ve Teknoloji Eki: Ankara.
- Friedman, I.,&Kass, E. (2001). Teacher self-efficacy: a classroom organization conceptualization. *Teaching and Teacher Education*, 18, 675–686.
- Gedik, H., Akhan, N. E., & Kılıçoğlu, G. (2014). The reflective thinking tendency of social studies candidate teachers. *Mediterranean Journal of Humanities*. 4/2, 113-130.
- Gençtürk, A.,&Memiş, A. (2010). İlköğretim okulu öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ve iş doyumlarının demografik faktörler açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 9 (3), 1037-1054.
- Gibson, S.,&Dembo, M. H. (1984). “Teacher efficacy: a construct validation” *Journal of Educational Psychology*. 76, 569–582.
- Guskey, T. R. (1998). *Teacher efficacy measurement and change*, American Educational Research Association, San Diego, CA.
- Güney, K. (2008). *Mikro-yansıtıcı öğretim yönteminin öğretmen adaylarının sunu performansı ve yansıtıcı düşünmesine etkisi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Hatton, N.,& Smith, D. (1995). Reflection in teacher education: towards definition and implementation. *Teaching&Teacher Education*, 11(1), 33-49.
- İpek, C.,& Bayraktar, C. (2009). Sınıf öğretmenliği adaylarının beden eğitimi dersine ilişkin öz-yeterlik algıları, *Abi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 67-84.
- Jay, J. K.,& Johnson, K. L. (2002). Capturing complexity: a typology of reflective practice for teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 18(1), 73–85.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel.
- Kılınç, E.,& Uygun, M. (2015). Sınıf öğretmeni adaylarının hayat bilgisi öğretimine yönelik öz yeterlik algıları ile bilişötesi farkındalıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(29), 1-15.
- Kılınç, H. H. (2010). *İlköğretim birinci ve ikinci kademe öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri (Elazığ İli Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Kızılkaya, G.,& Aşkar, P. (2009). Problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerisi ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim*. 34 (154).



- Kotaman, H. (2008). Öz-yeterlik inancı ve öğrenme performansın geliştirilmesine ilişkin yazın taraması, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 111-133.
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., & Bökeoğlu, Ç. Ö. (2007). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem.
- Pajares, F. (1996). Self-efficacy beliefs in academic settings. *Review of Educational Research*, 66(4), 543-578.
- Pajares, F. (2002). Gender and perceived self-efficacy in self-regulated learning. *Theory into Practice*, 41(2), 116-125.
- Semerci, Ç. (2007). Öğretmen ve öğretmen adayları için yansıtıcı düşünme eğilimi (YANDE) ölçeğinin geliştirilmesi, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(3), 729-754.
- Şanlı, Ş. V. (2016). *Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Tican, C. (2013). *Yansıtıcı düşünmeye dayalı öğretim etkinliklerinin öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerilerine, eleştirel düşünme becerilerine, demokratik tutumlarına ve akademik başarılarına etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tracz, S. M., & Gibson, S. (1986). *Effects of efficacy on academic achievement*.
- Tschannen-Moran, M., & Woolfolk Hoy, A. (2001). Teachers' sense of efficacy scale. *Journal of Educational Psychology*, 83(1), 81-91.
- Tschannen-Moran, M., & Woolfolk Hoy, A. (2007). The differential antecedents of self-efficacy beliefs of novice and experienced teachers. *Teaching and teacher Education*, 23(6), 944-956.
- Tschannen-Moran, M., Woolfolk Hoy, A. & Hoy, W. K. (1998) Teacher efficacy: its meaning and measure, *Review of Educational Research*, 68, 202-248.
- Ünver, G. (2003). *Yansıtıcı Düşünme*. Ankara: Pegem A.
- Üstün, G. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin yansıtıcı düşünme eğilimleri ile demokratik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Van Manen, M. (1977). Linking ways of knowing with ways of being practical. *Curriculum Inquiry*, 6(3), 205-229.
- Yeşilyaprak, B. (2009). Türkiye'de psikolojik danışma ve rehberlik alanının geleceği: yeni açılımlar ve öngörüler. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 42(1), 193-213.

## Ekler

### **EK-1 Kişisel Bilgi Formu**

**Cinsiyet:** Erkek ( ) Kadın ( )

**Öğrenim Gördüğünüz Üniversite:** .....

**Ekonomik Geliriniz:** 0-500 ( ) 501-1000 ( ) 1001-1500 ( ) 1501 ve Üstü ( )

**Büyüdüğünüz Yer:** Büyükşehir ( ) İl ( ) İlçe ( ) Köy-Kasaba ( )

**Mezun Olduğunuz Lise:** Genel Lise ( ) Anadolu ve Fen Lisesi ( ) Meslek Lisesi ( ) Diğer (.....)







**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümünde  
Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı  
Düşünme Eğilimleri ile Öğretmen  
Öz-Yeterlikleri Arasındaki İlişki**

Ozan ÇİÇEK

Prof. Dr. Taner BOZKUŞ

 **ÖZGÜR**  
YAYINLARI

ISBN 978-975-447-818-1



9 789754 478181